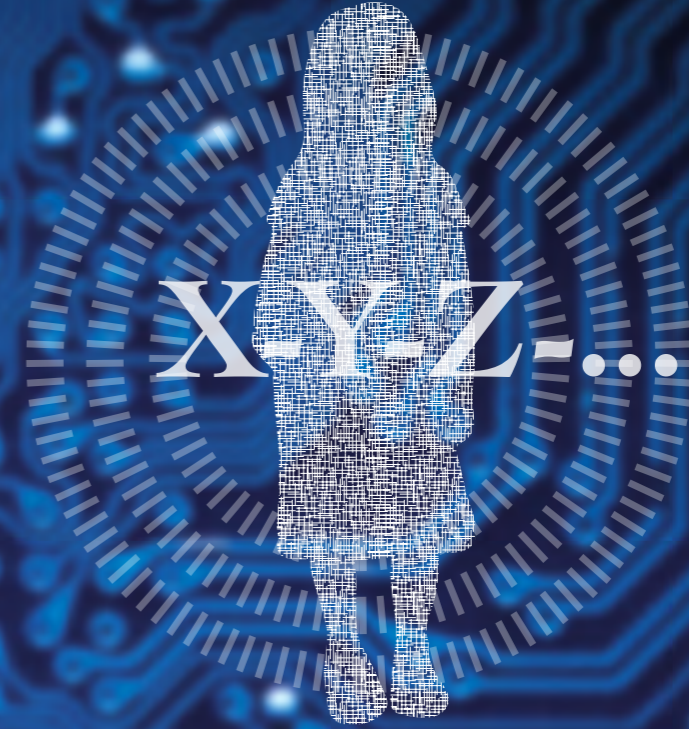

KÜTAHYA
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

+eğitim

Kütahya İl Millî Eğitim Müdürlüğü Dergisi • Yıl: 1 • Sayı: 1 • Yayın Tarihi: 01 Temmuz 2021

X, Y, Z derken alfabede harfler bitti, başa dönelim dememişler;

0274 280 43 00 0274 280 43 98

/kutahyamem @/kutahyamem@meb.gov.tr /kutahyamem

Valimiz Ali ÇELİK'le Kütahya Üzerine
Leblebi Tadında Bir Ömür
Nedir Yeni Normal?
Hacı Şerif Teyze

Hürmet
Nefes Al, Benimle Kal
Nâr-in
Eski Türkçenin İzleri

KÜTAHYA
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

+eğitim

Kütahya İl Millî Eğitim Müdürlüğü Dergisi

T.C.

KÜTAHYA VALİLİĞİ

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Yayın Organıdır

Yıl:1 Sayı:1

Yayın Sahibi

Kütahya İl Millî Eğitim Müdürlüğü Adına

Hasan BAŞYİĞİT | İl Millî Eğitim Müdürü

Editör

Mustafa TOPUZ | İl Millî Eğitim Şube Müdürü

Yayın Kurulu

Ertuğrul ÖNDER | Ar-Ge

Özcan TURAN | Ar-Ge

Sinan KORUÇ | Ar-Ge

Emrah KÖSEÖĞLU | Ar-Ge

Gökhan TAŞ | Ar-Ge

Abdülhakim ÜNVERDİ | Ar-Ge

H. Fatih PARLAR | Ar-Ge

Yıldız PEKBAŞ | Ar-Ge

H. Mehmet ÖZTÜRKOĞLU | Ar-Ge

Dil İnceleme

Ertuğrul ÖNDER | Ar-Ge

Grafik Tasarım&İllüstrasyon

H. Mehmet ÖZTÜRKOĞLU | Ar-Ge

Baskı:

Dergide yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

© Derginin tüm hakları Kütahya İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne aittir. Kurumumuzun yazılı izni olmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz.

14

Nefes Al, Benimle Kal!

Hababam Sınıfı'nda Mahmut Hoca'nın söylediği ve tüm öğretmenlerin bildiği gibi sınıf sadece dört duvarı ve sıraları olan bir binadan ibaret değildi.

içindekiler

Editörden.....	2
Sunuş.....	3
Valimiz Ali Çelik'le Kütahya Üzerine	4
İl Sağlık Müdürü İle Salgının Kütahya'ya Etkileri	8
Hürmet	12
Nedir Yeni Normal?	13
Nefes Al, Benimle Kal!.....	14
Uzaktan Eğitim Sürecine Dair Öğretmen Görüş ve Önerileri: Kütahya Örneği.....	16
Leblebi Tadında Bir Ömür.....	20
Şehit Muhammed Yılmaz İlkokulu.....	24
Hacı Şerif Teyze	26
Nâr-İN	28
Eski Türkçenin İzleri.....	30
X-Y-Z.....	32
Yeni Nesil Eğitim Mali Destek Programı (YENEP).....	35

26

Hacı Şerif Teyze

Ekmeğe taze olacak, çarşı ekmeği olacak bir de bizim Fırıncı Şükrü'den olacak.

28

Nâr-İN

Bizim hikâyemiz bakkal Sami'nin raflarına çakmağı koymasıyla değişti. Ateşleri artık çakmak ağabeyler yakıyor

Editörden

Kıymetli okurlarımız,

"Artı Eğitim" dergimizin ilk sayısında sizlerle buluşmanın mutluluğu içerisindeyiz. Her sayısında farklı bir tema işleyeceğimiz dergimizin bu sayısının teması salgın sonrası konuşmaya başladığımız "Yeni Normal".

Dergimizin ilk sayısında tüm dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan Covid-19 salgınının ilimiz özelinde eğitim sistemimize ve çocuklarımıza olan etkilerini, uzaktan ve yüz yüze gerçekleştirilen eğitim süreçlerini genel hatları ile değerlendirmeye çalıştık.

Bu sayımızda dâhil olmak üzere diğer sayılarımızda siz kıymetli okurlarımızı öğretmen, öğrenci ve misafir yazarlarımızın eğitim, kültür, sanat ve edebiyat gibi alanları da kapsayan çalışmalarıyla buluşturmaya; her sayıda ilçelerimizi, geleneklerimizi, unutulmaya yüz tutmuş mesleklerimizi ve okullarımızı tanıtmaya gayret edeceğiz.

Kütahya İl Müdürlüğü olarak arzumuz ilimiz genelinde yapılan güzel çalışmaların tüm Kütahya'ya ve bölgemize duyurulması, örnek alınarak yaygınlaştırılması ve kalıcı hale gelmesidir. Ortaya konulan örnek

çalışmaların öğretmenlerimiz başta olmak üzere, toplumun tüm kesimleri ile paylaşılması sayesinde yolumuza daha da güçlenerek devam edeceğiz.

Artı Eğitim dergisi bütün bunların yanında Kütahya'mızı daha tanınır kılmak ve okullarımızda yürüttüğümüz çalışmalarını görünür kılmak gibi önemli bir görevi gerçekleştirecektir. Sizlerden istirhamımız son cümlesine, son sayfasına kadar dergimizi okuyup incelemeniz ve diğer sayılarımızda katkı vermenizdir. Dergimiz için sarf edilen maddi, manevi tüm emekler böylelikle karşılığını bulacaktır.

Artı Eğitim dergisinin ilk sayısını Covid-19 salgınının gölgesinde eğitim öğretim faaliyetlerini kimi zaman ekran karşısında kimi zaman olağanüstü gayret ile yüz yüze sürdüren tüm öğretmenlerimize ithaf ediyoruz. İyi ki varsınız...

Bir sonraki sayımızda yeniden görüşmek dileğiyle, Hoşça kalın...

Mustafa TOPUZ

İl Millî Eğitim Şube Müdürü

Sunuş

Değerli öğretmenler, sevgili öğrenciler ve kıymetli veliler,

Hepimiz için kolay geçmediğinden emin olduğum 2020-2021 eğitim öğretim yılının sonuna geldik.

Covid-19 salgınına karşı alınan önlemler nedeniyle 2020-2021 eğitim öğretim yılı hepimizi etkiledi. Yaşanılan bu olumsuzlukları en aza indirmek için yoğun çaba harcadığımız bu dönemde ilimizdeki tüm yöneticilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin desteğini görmüş olmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum.

Ayrıca bu süreçte uzaktan eğitimin tüm öğrencilerimize en etkili şekilde ulaşabilmesi adına bizlere destek veren tüm kurum ve kişilere de ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli öğretmenlerimiz,

Sizlerin her zaman olduğu gibi, mesleğinize yakışır bir şekilde fedakârca

çalışmalar yaptığının farkındayım.

Öğrencilerimize derslerinin aksaması için yoğun çaba harcayan ve topluma moral vererek önderlik eden öğretmenlerimize içtenlikle teşekkür ediyorum. Hep birlikte en iyiye ulaşmak için gece gündüz çalışmaya devam edeceğiz. Önümüzde daha yoğun geçecek bir eğitim yılı bizleri bekliyor. Sizlere inanıyor ve güveniyorum.

Sevgili öğrencilerimiz,

Yaşadığımız süreçte okullarınızdan, derslerinizden, öğretmenlerinizden ve arkadaşlarınızdan ayrı kaldınız. Gelecek ders yılında tüm motivasyonunuzu derslerinize vererek başarılı bir eğitim yılı geçirmek için çok çalışmalısınız.

Hızla değişen bu dünyada, değişimi yakalayınız ki çağdaş medeniyetler seviyesine bizleri ve ülkemizi taşıyabilesiniz. Sizlerin dürüst, adil ve iyi bir

insan; ülke değerlerine ve geleneklerine bağlı bireyler olmanızı arzuluyoruz.

Bilmenizi isterim ki, ülkemizin aydınlık geleceği olan sizlerin eğitimleri, bizler için çok önemlidir.

Bu arada sevgili mezunlar, hepimizin yolu açık, geleceği aydınlık olsun.

Kıymetli velilerimiz,

Yaşatmakta ve yüceltmekte kararlı olduğumuz ve bu kararlılığımızı tüm dünyaya beyan ettiğimiz devletimizin geleceği olan çocuklarımızın yetişmesinde sizler, öğretmenlerimiz ve il müdürlüğü olarak üstlendiğimiz bu şerefli görevi, amacına ulaştırmak için elbirliğiyle çalışmalıyız. Çocuklarınızı sevgiyle kucaklayın, onları bilim yolunda cesaretlendirin, yönlendirin.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Hasan BAŞYİĞİT

İl Millî Eğitim Müdürü

Valimiz Ali ÇELİK'le Kütahya Üzerine

Röportaj:

Hakan BENGÜL

Aysel Selahattin Erkasap SBL | TDE Öğretmeni

Duru İzel AYDEMİR

Elif Rana ATIŞ

Mert ÖZTÜRK | Aysel Selahattin Erkasap SBL

Sayın Valim öncelikle bizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz. Kütahya'ya kısa bir süre önce gelmiş olmanıza rağmen Kütahya halkının gönlünde taht kurdunuz. Yaptığınız çalışmaları sosyal medya hesaplarından takip etmekteyiz. Salgın döneminde geldiğiniz için çalışmalarınızın çoğu bu yönde oldu. Eğer Kütahya'ya daha normal bir zamanda gelmiş olsaydınız, çalışmalarınızı hangi alanlarda yapardınız?

Ülkemizdeki 81 il, İller İdaresi üzerinden yönetiliyor. Buna yetki genişliği denir. Merkezi teşkilatlanmalarımız var, bunlar bakanlıklar. Ayrıca bakanlıkların sahadaki yeknesaklarını sağlamak için iller kurulmuştur. Vali de ilin en üst yöneticisi olarak görev yapar. Göreve geldiğimden beri sadece salgınla uğraşmıyoruz. İller İdaresinin valilere yüklemiş olduğu en

İller İdaresinin valilere yüklemiş olduğu en temel görevlerden birisi de güvenlik. Vatandaşların huzur ve güvenliğinin sağlanması, valiler için en baştaki hususlardandır.

temel görevlerden birisi de güvenlik. Vatandaşların huzur ve güvenliğinin sağlanması, valiler için en baştaki hususlardandır. Bu güvenlik, tabii halk sağlığının güvenliğini de içeriyor. Onun için koronavirüs salgını ile mücadelede bize yüklenen en önemli iş, halkın sağlığıdır. Bunun yanında mal güvenliği, trafik güvenliği, asayişe kadar birçok konu var. Sizlerin evlerinizde güven ve huzur içinde ders çalışması, sabah güvenli bir şekilde okula gitmesi de görevlerimizin içindedir. Bunlarda bir eksiklik yok. Görevde 8. ayımı doldururken hem halkın sağlığını hem de huzurun sağlanmasında ciddi bir çaba harcıyoruz. Bunun yanında okulların depremlere hazırlıklı olması gibi eğitim için de çalışmalarımız var. Şimdiden yapmamız gereken birçok iş var: İstihdam alanlarının genişletilmesi. Ekonomik faaliyetlerin arttırılması, turizmin yaygınlaştırılması gibi... Bunun için de ciddi çalışmalar yapıyoruz. Bu sorunuza bireysel anlamda yanıtım, öğrenci ve gençlerimizle daha çok vakit geçirmek olurdu. Onların daha donanımlı olmaları için yapılması gereken çok şey var. Sizlerin bakış açılarınızı genişletmek en önemli görevlerimdir.

Koronavirüs hayatımıza girdiğinden beri dilimizde olan "sosyal mesafe" kavramı sizce uygun bir kavram mı? Bu kavrama neden "fiziki mesafe" değil de "sosyal

mesafe" dediğini Sosyal Bilimler öğrencisi olarak merak ediyorum.

Bu ciddi bir tartışma konusu. "Sosyal mesafe", anlamının ötesindeki çağrışımlardan dolayı dilimizde yer edinen bir kavramdır. Koronavirüsle mücadelede temel noktalardan biri, toplu hareketlerin ve insan etkileşiminin azaltılmasıdır. Bu da sosyal ilişkilerin azaltılmasına bağlıdır. Fiziki mesafe virüsle mücadelede çok önemlidir. Buna bağlı olarak hayatın akışının da yavaşlamasını çağrıştırdığı için "sosyal mesafe" kavramı kullanılıyor. Bence "fiziki mesafe" kavramı daha anlaşılır. Bazı kelimeler kullanım şekillerine göre yeniden anlam kazanabilirler. Bu kavram da deyimsel bir kavram olarak hayatımıza girdi.

Toplum içinde virüs hakkında düşünceler keskin çizgilerle ayrılmaktadır. Örneğin, bir kesim yakından hissedip belki de sevdiklerini kaybetmiş oluyor, öbür kesim ise büyük bir rahavet içinde görünüyor. Hatta daha ileri gidip virüsün var olmadığını bile düşünenler var. Sizce haberlerde, sosyal medyada bu işin ciddiyeti ne kadar anlatılsa da etkili olmamasını, insanlarda bu durumun abartıldığı duygusunu, bunun sonucunda bir rahaveti ve planlı bir eylem olduğu düşüncesini ne yayıyor olabilir?

Olaylar insanların inançlarını belirler. Bu, üzerinde siyasi polemik yapılacak ya da yaşam biçimimizi sorgulayacak bir olay değil. Somut bir vakayla karşı karşıyayız. Normal zamanda olan so-

ğuk algınlığının adını değiştirip farklı amaçlar için kullanıldığını savunan bir akım var. Bunun doğru olmadığı net bir şekilde görülüyor. Süreci sağlık eğitimi almış biri olarak başından beri yakından takip ediyorum. Soğuk algınlığından farklı etkileri olduğu da görülüyor. Bu işin fiziksel tarafıdır. Peki, psikolojik tarafı nedir? Virüsün kendi doğası gereği her hastada aynı belirtileri göstermiyor, aynı oranda etkilemiyor. "Koronaya yakalandım ama bir şey olmadı." diyen birisi çevresinde "Bunda o kadar büyütülecek bir şey yokmuş." algısını yaratıyor, rahatlığa sürüklüyor. Ama bu tamamen kişinin sağlığına bağlı bir şeydir. Vatandaşlarımızın, başka insanların üzerindeki etkisine değil de bilimsel açıklamalara inanmaları daha sağlıklı olur.

Uzaktan eğitime ülkemizin hızlı bir şekilde adapte olmasını neye bağlıyorsunuz? Çevrimiçi eğitimden faydalanamayan öğrenciler için yaptığınız ve yapacağınız çalışmalar hakkında bilgi verebilir misiniz?

Sistem öğrencilerin eğitim hakkının devamının sağlamak üzere hızlı bir şekilde Milli Eğitim Bakanlığımızdan Eba TV üzerinden ve uzaktan eğitim modülleriyle kurgulandı. Biz son yirmi yılda teknolojik alt yapısını hızlıca yenileyen ve buna ciddi yatırımlar yapan bir ülkeyiz. Bu anlamda teknolojik alt yapıda çok ciddi sorunlarımız yok.

Fiziki mesafe virüsle mücadelede çok önemlidir. Buna bağlı olarak hayatın akışının da yavaşlamasını çağrıştırdığı için "sosyal mesafe" kavramı kullanılıyor. Bence "fiziki mesafe" kavramı daha anlaşılır.

Eksikliklerimiz var ama bu eksikliklerimiz bütünü temsil etmiyor. Muhtemelen sorun alanları oluşur ama o sorun alanları, işi 10 puanlık bir iş üzerinden tanımlarsak yalnız bir ya da ikisine tekabül eder. Ana eksen, sekizlik düzeyde işin sağlıklı bir şekilde yürüdüğü gözlemleniyor. Ama sorun alanları sizin de dediğiniz gibi var. Bunların çözüm noktasında, özellikle Eba TV'ye internetin yanı sıra televizyon kanalları üzerinden de ulaşılabilir olması yer almaktadır. Kurgulanan sistem tamamen internet ortamına bağlı, internet üzerinden çalışan bir mekanizma değil. Bu anlamda Milli Eğitim Bakanlığımız gece gündüz çalışma yaparak süreci yönettiler. Bizler de illerdeki sürecin aksamaması için Milli Eğitim Müdürlüğüyle beraber gerekli tedbirleri almaya çalışıyoruz. Eksiklikler var. Özellikle internetin çekmediği uzak köylerdeki çocuklarımızla ilgili ciddi eksikliklerimiz var. Bunların tamamlanması için şimdi olduğu gibi inşallah koronavirüs sürecini atlattıktan sonra da onlara destek çalışmalarıyla ilgili bir planlama içinde olacağız. İnşallah buna da katkı sunarız.

Sayın Valim, biliyorsunuz ki bir yıl gibi hiç de azımsanmayacak bir süredir biz öğrenciler eğitimimizi çevrimiçi olarak görmekteyiz. Ancak yüz yüze olduğu kadar verim alınmamakta ve devamlılık sağlanamamaktadır. Kanaatimce suçu yalnız yaşadığımız olağanüstü döneme ve dış etkenlere atmak, biraz yanlış bir tutum olacaktır. İncancını ve hayallerini diri tutan, öz disiplini güçlü bireyler bu dönemde her açıdan daha az zarar görecektir. Öğrenim hayatını birinciliklerle geçiren size sormak istiyorum: Hayallerimizin peşinden gitmemiz ve öz disiplinimizi her daim güçlü tutabilmemiz için biz gençlere vereceğiniz tavsiyeler nelerdir?

Ders çalışma konusu özel bir alan. Ben her noktada da gençliğimize şunu tavsiye ediyorum: Bir işi yapmak için en önemli şey, niyet etmektir. Niyetlerimiz ve "Ne yapmak istiyorsun?" sorusu, sizin aslında uzaktan yakından,

yüz yüze nasıl eğitim aldığınızdan daha önemli. Yani o sizin baktığınız pencere. Eğer size ait bir amaç ve haval varsa onu gerçekleştirmenin birçok yolu var. Bugün hiç okula gitmeden "sanayi" alanında çalışan ancak daha sonra okumak isteyen birçok insan, hiç öğretmen yüzü görmeden sadece kitaplar üzerinden açık öğretim ilkokul, ortaokul, lise ve üniversiteyi

Öğrenme açısından uzaktan eğitimin daha sağlıklı olabileceğini düşünüyorum. Tabi bunun en büyük dezavantajı sosyalleşme...

kazanıp sonra başarılı bilim adamı olmuş kişilerin onlarca hikayesi var. Yani sonuç, baktığınız yer ve sizin ne olmak istediğiniz, sizlerin niyetleri... Ben uzaktan eğitimde, niyet edenin odaklanmasının daha kolay olabileceğini düşünüyorum. Yani eğitim anlamında bir ekrana odaklandığınız zaman algılarınızın daha az dağılabilmektedir. Çünkü sınıf perspektifinde önünüzde hareket eden, kafasını sağa sola çeviren arkadaşlarınız var. Yanırdaki arkadaşınız bazen konuşuyor bazen kalemle oynayarak dikkatini dağıtıyor. Belki öndeki arkasına dönüyor. Algılamanız ve odaklanmanızı zorlaştıran birçok etmen var. Öğrenme açısından uzaktan eğitimin daha sağlıklı olabileceğini düşünüyorum. Tabi bunun en büyük dezavantajı sosyalleşme... Sosyal Bilimler Lisesi öğrencisi olarak sizlerin en büyük ihtiyacı olan sosyalleşmeyi maalesef orda sağlamanız mümkün değil. Eğitimin en önemli alanlarından biri bilgi, diğeri de sosyalleşmedir. Bilgiyi öğretme açısından uzaktan eğitimin dezavantajlı olmadığını hatta daha fazla avantajı olduğunu düşünmekle beraber sosyalleşmemiş öğrencilerin ve bireylerin içinde okulun yerini tutamadığını, orada ciddi bir boşluk oluştuğunu, çocuklarımızın bu an-

lamda gençlerimizin sanal âleme sanal dünyaya daha fazla bağımlılığa doğru geçtiğini de maalesef gözlemliyoruz. Bunun için benim en büyük tavsiyem, uzaktan eğitimdeki saat ve sürelerdeki ders çalışma sistematigi dışında bilgisayar cep telefonu gibi materyallerden uzak durmanızdır. Şu süreçte bunlardan ne kadar uzak durursanız o kadar iyi olur. Bu anlamda sokak veya bahçede küçük yürüyüşler dahi olsa spor gibi farklı eylemler yapmanızın fayda sağlayacağını düşünüyorum. Ama bu süreç geçecek, az kaldı. İnşallah önümüzdeki hazirandan itibaren daha farklı bir sürece geçeceğiz. Sizlerin, sadece niyet edip disiplinli çalışmanızın bu sorunu çözebileceğini düşünüyorum. Bu arada takıldığınız her konuda öğretmenlerimizin yanınızda olduğunu bilmenizi istiyorum. Onlar da büyük bir çaba içinde...Okul müdürleriyle yaptığım toplantılarda, öğretmenlerin yirmi dört saat telefonlarına ulaşılabilir olduğu bilgisine ulaştım. Öğretmenlerinizin takıldığınız her konuda, uzaktan ya da yakından size destek vereceklerine eminim. Buradan da bu desteği vermeleri gerektiğini sizlerin aracılığıyla iletmış olalım.

Sayın Valim, eğitim sistemine baktığımızda okulların başarısı ve kalitesi, öğrencilerin üniversite başarılarıyla ölçülüyor. Günümüzde yaşanan olayları gözlemlediğimizde ahlaki ve manevi değerler anlamında birçok probleme şahit oluyoruz. Günümüz insanı çok zeki ama değerlerimiz zayıflamakta. Kısacası, eğitim sisteminde zekâ ile vefayı nasıl harman edip mükemmel insan yetiştirebiliriz?

Bunun sırrını hemen burada sana söylesem kendimi dünyanın en zeki insanı olarak addetmiş olurum. Zor bir iş... Böyle yaparsak olur diyebiliyoruz ancak nasıl yapılacağına dair sistemi kurmak gerçekten çok zor... Çünkü insanla uğraşıyoruz. Eğitim sistemlerinin, sosyal bilimlerin öznesi insandır. Tüm konuştuklarımız insan odaklı. Bir tarafında anlatan bir tarafında ise anlamak için çaba sarf

eden ve öğrenmek isteyenler var. Bu karmaşık bir sürecin birbiriyle bağlantılı birçok noktası var. Bunların en başında sisteminizin ne olduğu geliyor. Senin de çok güzel özetlediğin gibi, başarı endeksli, soru çözme odaklı bir eğitim modelimiz var. Bugün başarılı insan kimdir sorusu, örneğin üniversite sınavında 160 sorunun 158'ini çözen başarılıdır, şeklinde cevaplanıyor. Bugün başarılı diye bildiğimiz Japonya, Finlandiya, kısmen İtalya gibi ülkelerde çocukların kişisel becerileri için ahlaki gelişimi daha öncelikli bir eğitim modeli üzerinden gidiliyor. Neleri mi kastediyorum? Örneğin, bir beceri kazansınlar diye Japonya'da çocuklar sınıflarını, tuvaletlerini kendileri temizliyorlar. Anaokullarında yemeklerini, kahvaltılarını kendileri hazırlıyorlar. Ama biz ne yapıyoruz? "Aman kızım sen onu yapma, git sorularını çöz!", "Aman oğlum sen ona bakma, git sorularını çöz! Yani 23-24 yaşına kadar onları korumacı bir yaklaşımla bir fanusun içinde, hayatı sadece soru çözmekten ibaretmiş gibi yetiştiriyoruz. Hani derler ya, "Yemeğin içine biraz zencefil atınca, biraz tarçın karabiber atınca lezzet gelir." İnsan hayatını da sadece saf bir yemek gibi soru çözmek üzerine kurguladığımız zaman, içinde sevgiyi, ahlakı, inanç gibi değerleri yani o katkı maddelerini koyamadığımız zaman yalın, tatsız tuzsuz bireyler çıkıyor ortaya. Bu sistem üzerinden yapmamız gereken esas şudur: Yalnız soru çözme endeksli olmayan, iyi, ahlaklı, vicdanlı insan da yetiştiren özgün temel kurallara ve sistematığe hâkim olmaktır. Böyle yaptığımız zaman zaten kendiliğinden birçok başarı gelecektir. Bunun bir tarafında da öğretmenlerimiz var. Tabii sistem böyle olduğunda da öğretmenlerimizin de buna uygun formasyona sahip olmaları lazım. Okul; öğretmenleri, öğrencileri ve velileri ile bir bütündür. Bu üçlü etkileşimi sağlarsak senin söylediklerine ilişkin çaba sarf edebiliriz. Bunu yapmak gerekiyor ve baş-

ka da yolumuz yok. İnançlı, inanan, çabalayan, gayret gösteren, sabreden insanlara ihtiyacımız var. Örneğin, benim bu konuda şöyle bir fikrim var: Dönem ödevleri gibi tüm öğretmenlerimizin halı dokuma ödevi vermeleri gerektiğini düşünüyorum. Hiç hayatınızda halı kilim dokudunuz mu? Bu çok özel bir şeydir. Bütün sınıflarda bunu zorunlu olması lazım. Mesela, bir rehberlik saatinde veya herhangi bir derste herkes halı dokuyacak. Neden halı dokunmasını istiyorum? Sabrı öğrenmek için. İnanılmaz bir sabır işidir halı dokumak, saatlerceilmekilmek. Milyonlarcailmekilmek gerekir. İnsanların çabuk sıkılmaları, daldan dala atlamaları, ne istediklerini bilmemeleri bir dersin başında uzun süre çalışamamalarının nedeni sabırsız olmalarıdır. Bizim, bireysel anlamanda sabreden, bir konu üzerinde saatlerce çalışabilen, onun sonucunda da kendi yaptıklarıyla mutlu

Bu sistem üzerinden yapmamız gereken esas şudur: Yalnız soru çözme endeksli olmayan, iyi, ahlaklı, vicdanlı insan da yetiştiren özgün temel kurallara ve sistematığe hâkim olmaktır.

olabilen insanlara ihtiyacımız var. Öğretmenlerimiz ödev veriyor, öğrenci ailesiyle yapıyor. Örneğin ben kızımın dönem ödevlerini yapıyorum. Sizler de benzer faaliyetleri mutlaka ailenizle yapmışsınızdır. O çocuğun yapması gereken işleri, aslında anneler babalar yapıyor. Teknolojik yarışmalar oluyor, öğretmenler yapıyor. Hâlbuki çocukların kendi başardıkları işler, çok daha değerlidir. Bununla ilgili birçok model geliştirilebilir. İnşallah ileri zamanlarda bizde bunu için çaba sarf ederiz.

Sayın Valim, takip ettiğimiz kadarıyla amacınız, Kütahya'yı sadece salgında ayakta tutmak değil, her anlamda ileriye taşımak ve geliştirmektir. Özellikle gençler, ekonomik kaygılar nedeniyle büyükşehirlere göç ediyorlar. Gençlerimizin bu şekildeki göçünü engelleyecek nitelikte uzun vadeli projeleriniz var mıdır?

Kendi adıma hayal ettiğim birçok şey var. Dün ziyarette bulunan bir gruba da söyledim. Sizin yaş grubunuzda sizin bakış açınız nedir bilmiyorum ama gençlerin arasında en fazla seviilen sanatçılardan birisi, bir hologram şarkıcı. Şarkı söyleyen Japon bir hologram... Arıca gençlerin en çok sevdiği şeylerden biri de animeler. Bundan neyi kastediyorum? Bugünün bilim ve teknolojisi yarınların hologram teknolojisi, arttırılmış sanal gerçeklik ve yazılım sektörüdür. Bizim de buradaki en temel bakış açımız, gençlerin dünyaya entegre olmasına ve istihdam alanlarına yatırım yapmaktır. Mili Eğitim Müdürümüzle bir çaba içindeyiz. Bir bilim merkezi kurmaya çalışıyoruz. İnşallah bu pandeminin azalmasıyla "bilim anaokulları" diye bir projem var. 4-6 yaş arasındaki çocukların bir İtalyan eğitim modeliyle eğitim görmesi... Bunun Kütahya'daki tüm anaokullarında yaygınlaştırılması gibi bir hayalim var ve bunun için enerji biriktiriyorum. Şu anda temel bakış açım, bilimin gençlerde yaygınlaştırılması için çaba sarf etmektir. Gençlerin istihdam alanıyla ilgili başka bir çıkış yolu görmüyorum. Yüksek bir genç nüfusumuz var bu konularda çaba sarf etmeliyiz. Örneğin, gençlerin spora yönelmesi bunun bir parçası. İnşallah olumlu projelerle kaktı sunmaya devam ederiz. Tabii sizlerin desteğiyle... Sizler talep edebilirsiniz ki bizlere moral gelecek, şevk gelecek. Sizleri ağırlamaktan çok mutluluk duydum. Çok güzel sorular soruyorsunuz. Umarım beklentileriniz ve hayalleriniz vardır. Ve onların peşinden koşarsınız.

İl Sağlık Müdürü ile Salgının Kütahya'ya Etkileri

Röportaj:

Filiz CANGÜR

Ali Güral Lisesi | TDE Öğretmeni

Hazal KARACA, Sıla CAN, Sude KOCA

Eylül TIRAŞ | Ali Güral Lisesi

Dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan covid-19 salgını hakkındaki düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Bu çok geniş bir soru covid-19 ile ilgili düşüncelerimiz keşke hiç olmasaydı pandemiyi yaşamıyorduk ama malumunuz 2019 Aralık ayının sonunda ilk Çin'de başladı ama muhtemelen birkaç ay öncesinde bu enfeksiyon oralarda vardı. Sonrasın da Türkiye'de ilk 11 Mart'ta vakalar görülmeye başlandı. Kütahya'da da ilk vaka 20

Mart'ta görüldü. Corona virüs dediğimiz virüs ailesi yeni bir virüs değil geçmişte de birtakım bu yoğunlukta olmasa da hastalığa sebebiyet veren bir virüs bildiğimiz bir virüs aslında korona virüs ama daha doğrusu sars dediğimiz tiplere yapıyor virüslerde sars cov-2 olarak ilk tanımlandı. İşte gribal bir enfeksiyon oluşturuyor ve akciğerlere sirayet ettiği takdirde kronik rahatsızlığı olanlarda özellikle , bağışıklık sistemi zayıf olanlarda

Corona virüs dediğimiz virüs ailesi yeni bir virüs değil geçmişte de birtakım bu yoğunlukta olmasa da hastalığa sebebiyet veren bir virüs

ağır hastalık tablosu oluşturabiliyor. İlk çıktığında da ki tedavisi olan bir hastalık yok yani korona virüsün bir tedavisi yok normalde yani bir ilacı yoktu daha doğrusu bilinen bir ilaç bu hastalığa yönelik üretilmiş bir ilaç yok ama hastalıkla mücadele etme noktasında ülkemizde de bazı ilaçlar kullanılarak etkileri değerlendirerek standart bir algoritma oluşturup hastalarda , ayakta hastalar da kullanılabilecek tedavi farklı yatan hastalarda ve yoğun bakımda yapılan uygulamalar, tedaviler belirlendi ve bütün Türkiye'ye bakanlık vasıtasıyla algoritmalar tekrar edildi ve bu algoritmalar eşliğinde hastaların tedavileri sağlandı. Çok yoğun günler geçirdik tabii yani dalgalanmalar şeklinde sosyal hareketlilik arttığı dönemlerde kısıtlamalar olmadığı zaman çok vakalarla karşılaştık Türkiye'de aynı şekilde Kütahya'da da. Kütahya biraz daha geç başladı biraz daha yan vakalar ilk arttığı dönemlerde ilk zamanlarda çok iyi gidiyordu. Birer, ikişerli bazen hiç vaka görmezdik. Mart ve Nisan ayı öyle geçti. Sonrasın da ciddi artışlarla karşılaştık. En sıkıntılı dönemimiz Kasım ayıydı. Yani en yüksek pig dediğimiz o seviyeyi kasım ayında gördük çok yüksek seviyelerde ve hastanelerimizin de en dolu olduğu dönemlerdi. Yoğun bakım doluluk oranımız bir hafta kadar neredeyse tam dolu vaziyete gelmişti. Üstelik korona virüs ile ilgili ayrı alanlar oluşturmak zorundayız. Bu hastalara ayrı poliklinikler

de ayrı servislerde tamamen izolasyon uyguladığımız alanlarda tedavi ediyorsunuz. Yoğun bakımda tamamen ayrı bir yoğun bakım olmak zorunda normal hastalarla aynı alana almıyorsunuz. Ve sonrasında hükümet bu artışlarla birlikte tedbir almak durumunda kaldı. Devletimiz kurallar koyarak zaman zaman kısıtlamalar yaptı. Pandeminin ilk zamanlarında şehirler arası seyahat kısıtlamaları oldu. Toplu bulunulan alanlarla ilgili kısıtlamalar yapıldı. Birçok faaliyet iptal edildi. İnsanları mesafe kullarını ihlal edip bir araya geleceği alanlar kapatılmış oldu. Bunun etkisi oldu mu ? Elbette oldu. Mesela insanlar Ramazan Bayramı'nda sokağa çıkmak yasaktı. Ziyaretler yasaklanmış oldu. O dönemlerde bu yasaklarla birlikte vakalar düştü. Sonra tekrar kısıtlamalar kaldırıldığı zaman hareket başladı. En nihayetinde bu zamana kadar birçok hasta ayakta tedavi edilse de maalesef yatan hastalarımız ve onlardan yoğun bakıma dönen veya yoğun bakımlık olarak direkt bize başvuran hastalar oldu ve onların bir kısmı hayatını kaybetti. Bu çok üzücü. Türkiye genelinde günlük vaka sayıları açıklanıyor. 40-50 bin civarlarına geldik. Dünyada şu anda vaka sayısı açısından eğer diğer ülkelerin kayıtları doğru ise dünyadaki en yüksek vaka sayısına ulaştık. Tabii virüste ilk başladığı gibi durmuyor. O da şekil değiştirmeye başladı. Mutasyona uğradı. Ülkemizde de İngiltere Mutant'ı

yoğun ki şu anda olan vakaların %75'i İngiltere mutasyonuna uğramış virüs özelliği ne ? Çok daha hızlı yayılan bir virüs bulaşıcılık hızı % 60 daha yüksek dolayısıyla tedbirleri çok daha sıkı almak gerekiyor. İnşallah aşılama ile birlikte ki başladı biliyorsunuz. İyi de gidiyor. Türkiye'de çok şükür aşı temini ile ilgili sorun yaşanmadı. Üretim olur olmaz gerekli bağlantılar sağlanıp bakanlığımız aracılığıyla bütün şehirlerimize aşı dağıtımları yapıldı. Şu an belli gruplarda mesela 90 yaş üstü ve sağlık çalışanlarıyla başlanarak yaş grupları giderek aşağıya indirildi. En son 60 yaş ve üzeri vatandaşlarımızda sisteme dahil edildi. Ve belli gruplarda özellikli gruplarda bu aşılama aralıksız bir şekilde devam ediyor. Temennimiz bu aşılama ile birlikte ve insanlarımızla gerçekten bu pandemi sonuçlanıncaya kadar dikkat ederlerse etkisi azalacak ve biz bundan kurtulacağız. Ama tam aksi rehavete kapılıp da işte aşıda başladı, kısıtlamalarda kaldırıldı. Eğer her şeyi normal gibi değerlendirip de kuralları çiğnersek maalesef bu iş uzayıp gidecek. Bunu hiçbirimiz istemeyiz beklentimiz tabii ki vatandaşlarımızdan devletin belirlediği kurallara dikkat etmesi ve şahsi olarak da temizliğine, bir ortam da bulunuyorsa mesafeye ve maske kullanımına özen gösterilmesi en büyük dileğimiz. Bu konuda dikkat göstermek durumundayız.

En sıkıntılı dönemimiz Kasım ayıydı. Yani en yüksek pig dediğimiz o seviyeyi kasım ayında gördük çok yüksek seviyelerde ve hastanelerimizin de en dolu olduğu dönemlerdi.

Virüse karşı korunmak için halkımıza özellikle vakaların tekrar arttığı bu dönemde ne gibi önerileriniz var?

Aslında öneriler hep aynı en başından beri üç kuraldan bahsediyoruz. Bunlar koruyuculuk noktasında en önemli kaideler. Kapalı mekandaysanız her iki tarafta maske takıyorsa ve mesafeyi koruyorsanız % 95'in üzerinde koruyuculuk söz konusudur. Ama sadece bir taraf maske takıyorsa bu koruculuk biraz daha düşüyor. İki tarafta maske takmıyor ve mesafe yoksa bulaşma ihtimali çok çok yükseliyor. Ana kural maskeyi takmak zorundayız. Karşıdaki insanın o virüsü taşıyıp taşımadığını bilemezsiniz. Bunu yüzüne bakarak anlayamazsınız. Dolayısıyla dışarıda bir ortamda bulunurken etrafımızda bir virüsün olduğunu düşünerek hareket ederseniz zihninizde bu olursa tedbiri de elden bırakmazsınız. Gerekli olmadıkça kalabalık ortamlara girilmemesi lazım. Ve bulunuyorsak orada sosyal mesafeye dikkat etmemiz gerekiyor. Çünkü yaklaştığınız da bulaşma riskini yükseltmiş oluyorsunuz. Sosyal mesafenin korunması, maske ve maskenin de doğru kullanılması gerekiyor. Mesela maskeyi takıyoruz maske burnun altında bu şekilde kullanılıyor. Bunun bir anlamı yok. Virüsleri zaten biz nefesimizi alırken burun yolu ile alıyoruz. O zaman maskeyi bu şekilde taktığınız zaman kendinizi riske atıyorsunuz. Ve bunun bize bir faydası yok. Maskeyi doğru takmak durumundayız. Artık takarken de çıkarırken de maskenin ön tarafına dokunmayacağız. Maskenin önüne elimizi sürdüyssek ve elimiz o esnada hijyenik değilse direk o maskeyi enfekte etmiş olacağız. Ve onu sonra soluyacağız. Bu da çok önemli ve bu maskenin de bir ömrü var. Biz bir maskeyi bir hafta

Ve el hijyeni gerçekten çok önemli buna da dikkat etmek gerekiyor. Özellikle ortak alanda kullanılan bazı alanları düşünün mesela prizler, kapı kulları, pencere kolları gibi ortak yüzeylere dokunmak risktir.

kullanamayız. Gün içerisinde bile değiştirmemiz gerekebilir. Ama görüyorsunuz bazı maskelere ön tarafına o kadar çok elini sürmüş ki maske artık siyahlaşmış. Bu maske kullan at maskedir. Eğer bez maske kullanıyorsanız yıkayıp kullanılması gerekiyor. Normal cerrahi maske kullanıyorsanız mümkünse maskeyi günde iki kez değilse sadece o güne has kullanılması gerekiyor. Maskeyi sürekli takıp gideyim. Eve gidince tekrar aynı maskeyi takıyım o da doğru değildir. Buna da dikkat etmek lazım. Ve el hijyenine de dikkat etmek gerekiyor. Bu virüs bir yüzeye düştüğünde mesela biz konuşurken partikül saçıyoruz.

Bir yüzeye düştüğünde orada belli bir süre yaşayabiliyor ve kısa bir süre sonra ölebiliyor. Ama o yüzeye dokunduğunuzda ciltten o virüsü almazsınız. Ama o elinizi yıkamadan gözünüze, ağızınıza ve burnunuza değdirdiğinizde oradan bu virüsü alma ihtimaliniz yüksek ama en çok solunum yolu ile alırız.

O yüzden maskeye dikkat edelim diyoruz. Ve el hijyeni gerçekten çok önemli buna da dikkat etmek gerekiyor. Özellikle ortak alanda kullanılan bazı alanları düşünün mesela prizler ,kapı kulları ,pencere kolları gibi ortak yüzeylere dokunmak risktir. Oraya gerçekten bir virüs taşıyan insan orayı enfekte ettiyse o parçacıklarla siz onu elinizle alıp yüzünüze dokunduğunuzda bu virüsü alma ihtimaliniz çok yüksektir.

Corona virüs aşısı virüse karşı korunmak için tek başına yeterli mi?

Şöyle aşı yaptırdıktan sonra şu an elimizdeki Türkiye'de bulunan iki aşı var, bir tanesi klasik yoldan üretilen inaktif aşı dediğimiz Sinovac aşısı bir diğeri de BioNTech ki geçen hafta Türkiye'ye geldi ve cuma itibarıyla de biz bununla ilgili aşılama çalışmalarına başladık. Şimdi her iki aşının da koruyuculuk özelliği, oranlar değişmekle ikiside bir koruyuculuk sağlıyor ama bu %100 değil , aşığı yaptırdıktan sonra da yine virüse maruz kaldığınızda hasta olabiliyorsunuz yani %100 koruyucu diyemiyorsunuz. Şöyle bir algıda var ben bugün aşı yaptırdım, maskemi çıkarayım rahat rahat ortada dolanayım böyle de bir şey diyemezsiniz yani kendimizi yine korumak durumundayız. Aşığı yaptırdıktan sonra Sinovac için söylüyorum 28 gün geçiyor ikinci dozu yapıyorsunuz onu da 14 gün geçtikten sonra arzu ettiğimiz koruyuculuk düzeyini geçiyor dolayısıyla aşı da yaptırsak

biz bu tedbirleri uygulamak durumundayız yine maskemizi takacağız, mesafemize ve hijyenimize dikkat edeceğiz ne zamana kadar bu pandeminin etkileri zayıflayıp bitinceye kadar bu aşının asıl etkisi toplumda belli bir düzeyde bir oran sağlaması lazım aşılama olarak yani %60'ın üzerinde bir bağışıklama sağlarsanız hedef nüfusta o takdirde siz bu virüsün etkisini zayıflatmış, yükünü sağlık hizmetlerine karşı azaltmış olursunuz.

Covid geçiren hastalar sağlığına kavuştuktan sonra beslenme ve yaşam tarzı olarak nelere dikkat etmelidir? Bu hastalık vücutta hasar bırakır mı?

Şöyle uzun dönem etkileriyle alakalı net bir veri şu an sunamayız yani bu çalışmalar devam ediyor şu anda da vücutta bir hasar bırakıyor mu veya uzun dönemde etkileri var mı yok mu bir şey diyemeyiz. Uzamış covid sendromu dediğimiz bir şey var şu an ben de mesela kasım ayında covid geçirdim ve biraz ağır bir hastalık geçirdim yoğun bakıma gitmedim ama hastanede 10 gün yatmak zorunda kaldım, şimdi hastalığı alıp evinde ayakta atlatan çok insan var hiç bir sıkıntı yaşamaksızın sonrasında da çok bir belirti olmayabiliyor ama kiminde de işte halsizlik, yorgunluk, baş ağrısı, tat koku kaybı gibi hususlar yaşayabiliyorlar. Mesela ben atlatalı 5 ay oldu kan değerlerimden bir tanesi hala bozuk ilaç kullanıyorum. Buna yönelik farklı sıkıntılar yaşayan insanlar olabiliyor eklem ağrıları yaşayanlar olabiliyor yani bir takım semptomları yaşıyorlar veya yoğun bakım süreci yaşayıp çıkmış akciğerlerde tabii ki ana sorun zattürre olduğu için onlarla ilgili de o kapasiteyi de arttırmak için yine tedavi almak durumunda kalıyorlar belli sürelerde kontrole gitmek zorundalar bu tip hastalar ama uzun dönemde vücutta şu hasar kalıcı diyebilmemiz şu anda mümkün değil onunla ilgili bilimsel çalışmalar tamamlandıktan sonra muhakkak deklare edilecektir.

21. yüzyıl ve yaşadığımız salgın hastalık toplumun ihtiyaçlarını ve beklentilerini değiştiriyor. Lise öğrencileri olarak bizler için yeni meslekler ve ihtiyaç alanları açılmış mıdır?

Sağlık açısından bakılırsa eğer enfeksiyon hastalıkları hayatımızda her zaman vardı yani sağlıkta yeni bir alan açıldı diyemeyiz. Covid-19 için sağlık çalışanlarımızın yaptığı ise kendilerini korumak ve tedavileri uygulamaktır ama diğer sektörlerle alakalı iş olanakları kesinlikle vardır. Geçmişte maskenin kullanım oranı ile şuanın kullanım oranı aynı değildir, yine koruy ekipmanlarda bu şekilde. Çoğu şey 10 katına katlandı bu yüzden üretimde arttı. Onlar dışında insanlar evlerine kapandılar, dijital ürünlerle ilgili yeni şeylerle tanıştılar. Bence ticari manada denge değişikliği oldu. Mesela ventilatör dediğimiz yani solunum cihazı satışı ve üretimi artmıştır. Bu ülkemiz için büyük bir adımdır, çünkü daha öncesinde bu cihazları yurt dışından alıyorduk. Ülkemizde pandeminin hemen başında tasarlandı ve

Pandemi dönemi içerisinde Kütahya'ya 77 solunum cihazı gönderildi. Bu ciddi bir sayıdır. Bir çok ülke bu konuda sıkıntı yaşadı ancak ülkemiz sıkıntı yaşamadı.

seri üretime geçildi. Mesela pandemi dönemi içerisinde Kütahya'ya 77 solunum cihazı gönderildi. Bu ciddi bir sayıdır. Bir çok ülke bu konuda sıkıntı yaşadı ancak ülkemiz sıkıntı yaşamadı.

Ve son olarak ilimizde salgın başladığı andan itibaren hangi tedbirler yürütülüyor? Okuyucularımıza bu konuda neler söylemek istersiniz.

Pandemi yönetimi sadece sağlık sektörünü değil, çok farklı sektörleride etkilemiştir. Valiliğimiz koordinasyonunda neredeyse tüm sektörler

destek çıktı. İlimizde pandemi kurulu demiş olduğumuz bir kurul vardır, neredeyse bütün kurumların iştirak ettiği ve kararlar alınırken o ilin has özellikleri konularak tedbirler verilmiştir ve hayata geçirilmiştir. Bu dönemsel farklılıklar göstermektedir. Bir dönem otobüslere belli sayılarda insan alınıyordu. Bu bazı dönemler azaldı bazı dönemler normale döndü. Şehir girişlerinde ilk zamanlar izin belgeleri soruldu. İş yerlerine kurallar getirildi, oralara giden insanlara kurallar getirildi. Kurallar oluşturulan ekiplerle birlikte denetlendi, kurallara uymayanlar o an tespit edildi ve ceza işlemi uygulandı. Vatandaş açısından bakılırsa eğer eskiden maskesiz rahatça gezebilirken şimdi maskesiz sokağa çıkılamıyor. Bu tedbirlerin sebebi salgının etkisini azaltmak. Mesela Temaslı dediğimiz kişiler oluyor, biz o kişileri bir dönem yurtlarda, misafirhanelerde ağırladık. Yurt dışından gelen insanlar dışarıya çıkmadan yurtlara alındı. Sayın valimizin talimatlarıyla ilk vakaların çıktığı zamanlar pozitif, evde takip edilen veya 14 gün izolasyonda olan vatandaşları sabah, öğle, akşam olarak evde bulunup bulunmadığını salgın denetim ekibi gidip yerinde tespit yaptı. Sağlık açısından bakarsak evde tedavi olan kişiler her gün aranarak, bulgu yönünden sorgulandı, sıkıntısı varsa hastaneye yönlendirilmesi sağlandı. Okullarda tedbir alındı, uzaktan bağlantıyla derslerini aldılar öğrenciler. Lokantalar kapatıldı, açıldığında belli sayı verildi. Bir çok konuda kurallar getirildi. Mesela şuan hes kodu uygulamasıyla girişler sağlanıyor, çoğu kamu kuruluşu hes kodu uyguluyor. Bu tedbirlerin hepsi en kısa zamanda atlatmak için.

Hürmet

*Başlar “Oku!” emriyle, ilham olur.
Okuyan, öğrenen kendini bulur.
Uzanur ta tarihler ötesinden,
Hakikat üzere anlatır bilen.*

*Bir harf için kırk yıl köle olunur.
Öğreten için bu ne güzel onur!
Atın ayağından sıçrayan çamur,
Sultan kaftanına bulaşan gurur.*

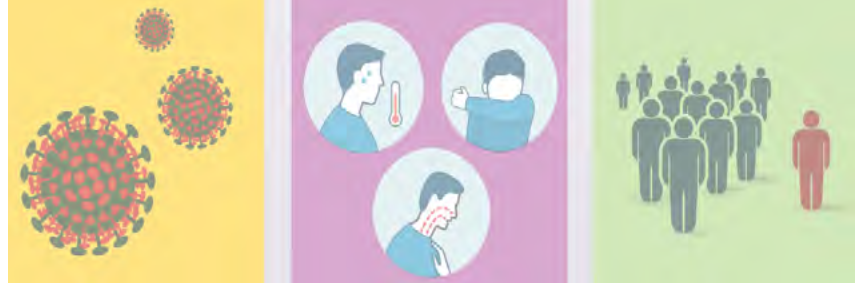
*Nice cevberler işledin her daim.
Kimi sultan, sanatkâr kimi âlim.
Fatibler, Yavuzlar, Mimar Sinanlar...
Alpler, Aliler, Zeynep, Fatmalar...*

*Yürür namın senin, kıtalar aşar.
En ücra vatan toprağına kadar
İkbal ve emek senin öğretmenim.
Hürmet eder, ellerinden öperim.*

Melek YERLİ
Hüsnü Kişioğlu Ortaokulu | Görsel Sanatlar Öğretmeni

Nedir Yeni Normal?

Uzun süredir gündemimizde olan ve herkes tarafından duyulan yeni normal dünyamızda oluşan bu salgından sonra hayatlarımıza kısıtlamalar getirmemizi gerektiren değişimdir. Hepimiz biliyoruz ki eski normalde yeni normalin aksine hiçbir kısıtlama olmaksızın hayatımıza devam ediyorduk.

Eski ve yeni normal arasında oldukça fazla farklılık vardır. Yeni normalde, kısıtlama olmasa bile sadece bir ihtiyacımız olduğunda dışarı çıkıyoruz, çıktığımızda ise maske, mesafe ve hijyen kurallarına uyararak hareket ediyoruz. Bu kurallara uymadığımız takdirde virüsün bulaşmasını çok kolay bir hale getiriyoruz. Ayrıca yeni normalde kimseyi ziyaret etmemeli ve kimseyi de evimize kabul etmemeliyiz. Eğer birisiyle görüşmek zorundaysak dışarıda, açık alanda, önlemlerimizi alarak görüşmeliyiz.

Yeni normale örnek olarak okulları ele alabiliriz. Yeni normalde okul hayatımızda da değişiklikler oldu. Mesela birçok okulda yüz yüze eğitim yerine uzaktan yani çevrimiçi eğitim verilmektedir. Yüz yüze eğitimdeyken bir derse girip başka bir derse gir-

memek çok sıkıntıydı ama uzaktan eğitimde bunu yaptığımızda hiçbir problem yaşamıyoruz. Ve yüz yüze eğitimde devamsızlığı ciddiye almamız gerekiyordu ancak şimdi devamsızlıklar hesaplanmıyor bile. Çünkü uzaktan eğitim için ihtiyacımız olan telefon, tablet, bilgisayar ve interneti olmayan öğrenciler var ve okul idaresi bu öğrencilerin durumlarını dikkate alıyor. Okullarına gidip yüz yüze eğitim gören nadir öğrencilerin ise bu yeni normalin yeni kurallarına uymaları gerekiyor.

Eski normalde korunmasız (maske-siz, eldivensiz vs.) dışarı çıkabiliyorduk ancak yeni normalde bu durum farklı. Yeni normale göre eğer önceki yaşamımızdaki gibi dışarıya çıkarsak ceza alma durumumuz bile var. Eski normalde başkalarıyla temas etmek büyük bir sorun olmuyordu şimdi ise ölümcül bir hastalığın vücudumuza girme riskini aklımıza getirmek zorundayız.

Ve son olarak sosyal hayatımızı önceden hiçbir şekilde kısıtlamıyor, istediğimiz saatte istediğimiz yere problemsiz bir şekilde gidebiliyorduk fakat yeni normalde belirli günlerde, belirli saat aralıklarında ve sadece belirli yerlere bazı kontrollerden geçerek ancak gidebiliyoruz. Yani yeni normalimizde eski normalimizden neredeyse hiçbir şey kalmadı.

NEFES AL, BENİMLE KAL!

Öznur ŞAHİN
Şeker İlkokulu | İngilizce Öğretmeni

“ Hababam Sınıfı'nda Mahmut Hoca'nın söylediği ve tüm öğretmenlerin bildiği gibi sınıf sadece dört duvarı ve sıraları olan bir binadan ibaret değildi. ”

Mart 2020... Bugüne kadar sadece felaket senaryolarına sahip filmlerde seyrettiğimiz ya da distopik türde yazılmış kitaplarda okuduğumuz türden bir durumla karşı karşıya kaldık; COVID-19 ve bu tarihten itibaren hayatımızda yeni kurallar, kelime dağarcığımızda yeni kelimeler hüküm sürmeye başladı. Pandemi, canlı ders, sosyal mesafe, filyasyon, entübe ve yeni normal... Peki ne demekti yeni normal? Genel manasıyla 'getirileri, hatta belki götürülerini de dahil edebiliriz, tam olarak net olmasa da değişimin kaçınılmaz olacağı, pek çok yeniliği içeren bir geleceğe adapte olmamız gerekliliğini ve zorunluluğunu anlatan bir kavram. 'Eğitim odağında ele aldığımızda ne anlama geliyordu yeni normal, eğitim odağındaki manası neydi? Sınıf, öğrencilerle yüz yüze olunan bir yerdi. Eğitim burada gerçekleşirdi. Öğretmen sınıf ortamında ders anlatırken bir taraftan öğrencilerinin tepkilerini ölçer, diğer taraftan kural dışı davranışları uyarırdı. Bir yandan öğrenci-

lerine sorular yöneltir diğer yandan zamanı kontrol ederdi. Öğretmenlerin yıllardır edinmiş olduğu alışkanlıklar ve tecrübeler çoğunlukla sınıf ortamına aitti. Eğitim-öğretim süreci, öğretmenlerin meslek hayatları boyunca ilk kez bu kadar büyük ölçüde sınıf ve okul dışına taşındı. Uzaktan eğitim, online eğitim, canlı ders terimlerini ilk duyduklarında yaşadıkları şaşkınlığı bir kenara koydular, savaş boyalarını sürdüler ve sahaya indiler. Cehaletle savaşmaya kaldıkları yerden devam ettiler. Canlı bir sınıf ortamı oluşturup dinamik ve yaşayan öğrenci tipini yaratmak için, değer üretmek için, mevcut değerlerin dağılmasını önlemek için, öğrencilerini hem akademik hem de sosyal olarak geliştirmek, şartlar ne olursa olsun öğrencilerini hayata hazırlamak için canla başla çalışmaya başladılar. Hababam Sınıfı'nda Mahmut Hoca'nın söylediği ve tüm öğretmenlerin bildiği gibi sınıf sadece dört duvarı ve sıraları olan bir binadan ibaret değildi. Yaratıcılıklarının sınır tanımadığını

fark ettiklerinde mutfak dolabı kapakları, buzdolapları, silinebilir duvarlar ve kapıların kara tahta rolü üstlendiği odalar, mutfaklar ve koridorlar birer sınıfa dönüştü. Oyundan, etkinlikten ve iletişimden uzak geçen derslerde öğrencilerinin sıkılmasının kaçınılmaz olduğunu bildikleri için akıllarına gelen her türlü farklılığı dijital ortama taşıyıp derslerini tekdüzeliğe kurtardılar.

Belirsizlik içlerini bir kurt gibi kemirirken, verimliliği olumsuz etkilerken, uzun vadeli planlar yapmayı engellerken pozitif sınıf ortamını ayakta tutmak, organize kalmak ve belli standartları yakalamak için ter döktüler. Bu sıkıntılı dönemde okul fikrinden uzaklaşan ya da aksine okula özlem duyan öğrencileri motive ederken döktükleri dillerle hatiplere, öğrencilerinin hareketsizlik, enerji atamama sebebiyle yaşanan uyku bozuklukları, tedirginlik ve korkularının üstesinden gelebilmeleri için uzattıkları omuzla psikologlara taş çıkardılar.

Öğretmen- öğrenci ilişkisi kopmaması için, aradaki iletişimi diri tutmak için, aynı zamanda akranlarıyla iletişim kurup sohbet etmelerine imkân tanıyacak toplu sanal görüşmeler düzenlediler ve öğrencilerinin muhtemel depresyonlarının önüne geçtiler. Parkta arkadaşlarıyla oynayamayan öğrencilerini milli değerleri yeni nesle aktarma işlevi yerine popüler kültür ürünlerini pazarlayan televizyon yayınlarından uzak tutabilmek için insan üstü çaba gösterdiler. Sabit bir ekran karşısında beden diliyle ve mimikleriyle sınıf ortamında harcanan eforun iki hatta kimi zaman üç katını harcadıklarında potansiyellerinin üzerine nasıl çıkabildiklerini gördüler. Velileri ile irtibatı koparmamak adına 7/24 ulaşılabilir olduklarında mesai mefhumunu yitirdiler. Stres altında, kriz anında neler yapabileceklerini gördüler. Başarıyı öğrencileriyle birlikte tattıklarında öğrencilerinin başını okşayamadılar, 'çak bir beşlik' diyemediler belki ama o hazzı taa yüreklerinde hissettiler.

Ekim 2020... Öğretmenler siyah, beyaz ve grinin de dahil olduğu rengarenk duygularla okul yolunu tuttu. Okullar yeniden açılırken sorumluluk pastasındaki en büyük dilim öğretmenlere düştü. Öğrencilerin eğitimlerine güvenli, sağlıklı ve hijyenik bir çevrede devam etmelerinin sağlanması, kaybetmiş olabilecekleri bilgi ve becerileri telafi etmek öğretmenlerin sorumluluğundaydı.

Okul hayatı radikal bir biçimde değişime uğradı. Öğrencilerin birbirlerini nasıl selamlayacaklarını, tenefüste hangi oyunları nasıl oynayacaklarını, hafta boyunca sınıf arkadaşlarıyla geçirecekleri zamanı nasıl planlayabileceklerini tüm detaylarıyla ele aldılar. Öğrencilerin kendilerini korumak için almaları gereken önlemleri anlamlarını sağlamada, sınıfta örnek teşkil ederek kritik rol oynadılar. Sık aralıklarla ve rutin olarak el yıkama ritüelini normalleştirmek için ve

bunu öğrencilerin hayatına yerleştirmek için sanatlarını konuşturdular; hijyeni ve dezenfektan kullanımını gösterir posterler hazırladılar, şarkılar bestelediler.

Sınıfta ve okulda çok temas edilen ve yüksek riskli yerlerden kaçınmak için öğrencileriyle birlikte yaratıcı, eğlenceli fikir ve kurallar buldular. Kapı kollarına dokunmamak, merdivenlerden inip çıkarken tirabzanı tutmamak, sınıf pencere ve kapısını açık bırakmak gibi kaideler daha önce hiç oynanmamış basit oyunlara evrildi. Coronavirüs ile ilgili korkuyu ve endişeyi pekiştiren bilgilerin ve tehlikeli söylentilerin öğrenciler üzerindeki tahrip edici etkisini en aza indirmek için birer uzman oldular. Teşbihte hata olmaz derler, pandemi bir atom bombasıysa amaç Hiroşima'yı en az hasarla yarına taşımaktı. Öğrencilerin deneyimleyebilecekleri farklı tepkileri, olası refleksleri yine öğrencileriyle birlikte ele aldılar. Çünkü bunların 'anormal' bir durum karşısında verilen 'normal' tepkiler olduğunu ebeveynlerden önce öğretmenler kabullendi.

Elbette bu zorlu süreç akademik, psikolojik, sosyolojik ve zamanla ortaya çıkacak izler bıraktı. Yeni neslin üzerindeki olumlu ve olumsuz etkiler, avantajlar ve dezavantajlar, kazanılanlar ve kaybedilenler... Öğretmenler tüm bu tezatlar içinde, sürece direnerek bu tarihi mücadeledeki yerini aldı. İlmek ilmek ördükleri, nakış nakış işledikleri öğrencilerine her türlü menfi ve marazlı durum karşısında gard almayı gösterdiler. Öğrencileri için biçtikleri zırhın mayasında ülkemizin sıkıntıları karşısında gösterdiği kenetlenme, birlik ve beraberlik vardı.

Özetle bu dönemde öğretmenler fedakârlık kelimesinin sözlükteki karşılığı oldu. Eğitim camiasının kahramanları yeni normalde de geleceğe ışık tutmaya, yetişen neslin aydınlığı olmaya devam ediyor

Uzaktan Eğitim Sürecine Dair Öğretmen Görüş ve Önerileri: Kütahya Örneği

Akın Sarp KIRIŞ | BİLSEM Öğrencisi Sevgi ALAN | BİLSEM Fen Bilimleri Öğretmeni

GİRİŞ

Valentine (2002) tarafından, farklı zaman ve farklı mekanlarda bulunan öğretmen ve öğrencilerin dersin işlenmesi ve öğrenmenin gerçekleşmesi için teknolojinin aktif olarak kullanıldığı bir öğretim yöntemi olarak tanımlanan uzaktan eğitim, Mart 2020'den itibaren ülkemizde görülmeye başlayan pandemi ile birlikte tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de bir zorunluluk haline gelmiştir. Uzaktan eğitim bu süre zarfında eğitimin bir parçası olmaktan çıkıp tek başına yürütülmesi gereken bir sürece dönüşmüştür. Öğretmenler, öğrenciler ve veliler zorlanmış da olsalar, mümkün olduğunca ellerindeki imkânlarla süreci yönetmeye çalışmışlar ve hala buna devam etmektedirler.

Bu çalışmada, özellikle bu dönemde öğretmenlerin bakış açıları üzerine odaklanılmış ve Kütahya ili Merkez ilçesinde görev yapmakta olan öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine yönelik görüş ve önerilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla gerekli ön hazırlıklar yapılarak internet ortamında anket hazırlanmış çalışmamıza katılmaya gönüllü olan öğretmenlere gönderilmiştir.

UYGULAMA

Her bir soru maddesi başına 15 katılımcıya ulaşılmaması gerektiği Stevens (1996) tarafından belirtilmiştir. Buradan yola çıkılarak en az 135 (9*15) katılımcıya ulaşılmaması hedeflenmiş olmakla birlikte, katılımcı sayısının 153 olması yeterli örneklem sayısına ulaşıldığını göstermiştir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgilerine göre,

% 87,6'i devlet okulunda,

% 12,4'i ise özel okulda görev yapmaktadır.

% 72,5'i kadın, % 27,5'i ise erkek öğretmenden oluşmaktadır.

Deneyim açısından ise 20 yıl ve üzeri % 28,9 / 5-10 yıl % 25 / 10-15 yıl % 20,4 / 15-20 yıl % 18,4 / 0-5 yıl: % 7,3 olduğu gözlemlenmiştir.

Branş dağılımları incelendiğinde ise her kademededen, her okul türünden ve her branştan öğretmen grubuna ulaşılmış olduğu söylenebilir.

Ankette yer alan diğer sorular sırasıyla incelenmiştir.

SORU	Uzaktan eğitime uyum sağladığınızı düşünüyor musunuz?				
CEVAP ve YÜZDESİ	1: hiç % 0,7	2: biraz % 4,6	3: orta % 19,6	4: oldukça % 54,9	5: tamamen % 20,3

Verilen cevaplara göre öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu uzaktan eğitim sürecine uyum sağladığını düşünmektedirler.

SORU	Uzaktan eğitimin verimli olduğunu düşünüyor musunuz?				
CEVAP ve YÜZDESİ	1: hiç % 7,2	2: biraz % 19	3: orta % 46,4	4: oldukça % 24,2	5: tamamen % 3,3

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu uzaktan eğitimin verimliliğini orta ve altı seviyede olarak görmektedirler. Öğretmenlerin büyük oranda uzaktan eğitim sürecine uyum sağladıklarını düşünmelerine rağmen karşılaşılan sorunların, oranın yüksek çıkmasında etkili olduğu söylenebilir.

SORU	Tüm öğrencilerinizin uzaktan eğitim sürecine homojen bir şekilde ulaşabildiğini /katılabildiğini düşünüyor musunuz?				
CEVAP ve YÜZDESİ	1: hiç % 26,8	2: biraz % 24,8	3: orta % 31,4	4: oldukça % 13,1	5: tamamen % 3,9

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerinin homojen bir şekilde (eşit imkanlarla) uzaktan eğitim sürecine dahil olmadıkları görüşündedirler. Bu görüşlerinde, öğrencilerin internet sıkıntısı yaşamalarının başlıca etken olduğu söylenebilir.

SORU	Tüm öğrencilerinizin uzaktan eğitim sürecine homojen bir şekilde ulaşabildiğini /katılabildiğini düşünüyor musunuz?				
CEVAP ve YÜZDESİ	1: hiç % 26,8	2: biraz % 24,8	3: orta % 31,4	4: oldukça % 13,1	5: tamamen % 3,9

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerinin homojen bir şekilde (eşit imkanlarla) uzaktan eğitim sürecine dahil olmadıkları görüşündedirler. Bu görüşlerinde, öğrencilerin internet sıkıntısı yaşamalarının başlıca etken olduğu söylenebilir.

SORU	Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerinizin konuyu kavrama düzeyleri hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?	
Etkileşim olmadığı için kavrama düzeylerini yorumlayamıyorum		% 21,6
Kavrama düzeylerinin düşük olduğunu düşünüyorum.		% 26,8
Kavrama düzeylerinin orta olduğunu düşünüyorum.		% 40,5
Tüm öğrencilerin konuyu kavradığını düşünüyorum.		% 5,9
Diğer		% 5,2

Diğer seçeneğini işaretleyen 8 öğretmenden 7'si farklı cümleler kullansalar da 'ilgili olan öğrenci kavriyor' demektedirler. Konunun tam anlamıyla kavrandığını düşünen 9 öğretmenin branşlarına bakıldığı zaman sadece bir tane sayısal branşta öğretmen bulunmaktadır. Bu durum; sayısal branş dersi öğretmenlerinin, öğrenci ile etkileşim azaldıkça öğrencilerin konuyu kavrama düzeyleri de azalır düşüncesinde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

SORU	Şu anki kullandığınız uzaktan eğitim platformundaki eksiklikler nelerdir? (Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)		
*Bağlantı ve kilitleme sorunları	% 55,3	*Her öğrenciye eşit imkan sağlanamaması. (ev ortamındaki olanaklar)	% 78,9
*Ekran ve video paylaşım sorunları	% 24,3	*Kamera ve mikrofon açılmaması	% 44,7
*Kullanımının zor olması	% 5,3	*Öğretmen açısından ev ortamındaki olanaklar	% 42,8
*Süre kısıtının olması	% 39,5	*Diğer	% 3

'Diğer' cevapları arasında 2 öğretmen yazılım dilinin Türkçe olmamasını eksiklik olarak görmektedir.

SORU	Sizce iyi bir uzaktan eğitim sisteminin özellikleri nasıl olmalı? (Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)		
*Kullanımı kolay	% 77	*Ekonomik	% 72,4
*Paylaşımına izin veren	% 42,1	*Kamera ve mikrofon imkanı veren	% 58,6
*Süre kısıtı olmayan	% 47,4	*Hızlı	% 77
*Özel kısıtları olmayan	% 35,5	*Diğer	% 2

Öğretmenler, öğrencilerin de kamera ve mikrofonu kullanabilmelerini olumlu bir özellik olarak görmektedirler.

SORU	Uzaktan eğitim sürecinde genel olarak karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
Mikrofon ve kameranın kapalı olması/dönüt alamama/etkileşim olmaması	% 44
Bağlantı sorunları/elektrik kesintisi/teknik sorunlar	% 35
Katılım sağlanmaması/devamsızlık	% 28
Maddi sıkıntılar/internet olmaması/bilgisayar olmaması/ayrı oda olmaması	% 12
Öğrencilerin rahat olmaları/umursamaz, ilgisiz tavırları/Gürültü	% 11
Derse geç kalma	% 7
Öğrencilerin düzene alışmaması	% 3
Yaptıkları çalışmalarını kontrol edememek	% 3
Diğer (Süre azlığı, düzensiz ders saatleri, sosyalleşme olmaması...)	% 5

Cevaplar; öğretmenlerin, öğrencileri ile daha etkileşim halinde oldukları yüz yüze eğitime bir özlem olarak yorumlanabilir.

SORU	Uzaktan eğitim için önerileriniz nelerdir?		
Ücretsiz, erişimi kolay, altyapısı güçlü, eşit ulaşılabilir olmalı	% 70	Veli bilinçlendirilmeli/rehberlik hizmeti verilmeli	% 7
Önerim yok/yüz yüze eğitime geçilsin	% 19	İçerik zenginleştirilmeli	% 7
Kamera ve mikrofon açılmalı/etkileşimli olmalı	% 18	Günlük ders saati sayısı azaltılmalı	% 5
Devam/katılım zorunluluğu olmalı	% 15	Öğretmenlere eğitim/teknolojik destek verilmeli	% 5
Ölçme değerlendirme, ödev kontrolü imkanı olmalı	% 9	Diğer	% 10
Ders süre kısıtı olmamalı	% 8		

Öğretmenlerin; tüm öğrencilerinin sürece dahil olduğu, karşılıklı etkileşim halinde oldukları gerçek bir sınıf ortamının simülatörü denebilecek bir uzaktan eğitim beklentisi içinde oldukları söylenebilir. Cevap vermeyen veya yüz yüze eğitime geçilmesini isteyenlerin sayısı da bu düşüncüyü desteklemektedir.

Öğretmenlere son olarak 'Sonraki dönemlerde de uzaktan eğitimi kullanmayı düşünür müsünüz?' sorusu yöneltilmiştir. % 72,5 Evet cevabı verirken % 27,5 Hayır cevabını vermiştir. Önceki sorulara verilen cevaplar da göz önüne alındığında öğretmenlerin uzaktan eğitimi, yüz yüze eğitimi destekleyici olarak kullanmak istedikleri şeklinde yorumlanabilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Elde edilen sonuçlara göre;

- Uzaktan eğitim platformlarında etkileşimi artırmak adına kamera ve mikrofon açılabilmesi,
- Devamsızlığı azaltmak adına EBA Destek Noktalarının sayısının artırılması,
- Öğretmen, öğrenci ve velilere daha fazla rehberlik hizmeti sağlanması,
- Yüz yüze eğitime geçilse bile destekleyici eğitim olarak uzaktan eğitimin kullanımına devam edilmesi,
- Yüz yüze eğitimi engelleyici olumsuz durumlarda (kar yağışı gibi) eğitime ara verilmesi yerine uzaktan eğitimle devam edilmesi,
- Uzaktan eğitim sürecine yönelik öğrenci görüşlerine dair bir tamamlayıcı çalışma yapılması önerilmiştir.

Sonuç olarak öğretmenlerin çoğunluğunun uzaktan eğitime soğuk bakmadığı görülmüştür. İmkânlar iyileştirilip, herkese eşit şartlar sağlanabilirse, tamamen olmasa da destekleyici olarak uzaktan eğitimin kullanılabilceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Stevens, J., 1996. Applied Multivariate Statistics for the Social Sciences, 3rd edition. Mahwah, Lawrence Erlbaum, New Jersey
Valentine, D. [2002]. Distance learning: promises, problems, and possibilities. Online Journal of Distance Learning Administration, 5(3).

Mürsel DüNDAR'la

Leblebi

tadında bir ömür...

Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

İsmim Mürsel DüNDAR, 1952 doğumluyum, aslen Ali-köylüyüm. 1962'de ilkokulu bitirdikten sonra baba mesleği olarak bu işe başladım, 59 yıldır bu işle meşgulüm.

Leblebi nasıl imal edilir?

Leblebicilik emek isteyen bir iştir. Önce hatırı sayılır miktarda tonlarla ifade edebileceğimiz) nohut temin edilir. Nohudu eskiden yöremizden alırdık fakat toprağı yorduğu için çiftçimiz pek nohut ekmiyor. Biz de civar illerden özellikle Karaman'dan nohut alıyoruz. Bu nohudun belli bir kalite standardında olmasına dikkat edilir. Alınan nohutlar boylarına göre ayrılır, kırık olanları elenir. Seçilenler birer gün arayla üç kez makinede kavrulur. Bu kavurma işleminde sıcaklık vermesi için bazen kömür bazen odun kullanılır ama şimdilerde sıcaklık ve kıvamı daha uygun olan zeytin pirinası kullanıyoruz. Sonra kabukla özün nemli ortamda ayrışması için nohut dinlenmeye bırakılır, bu aşamada her gün takip edilir, nohut karıştırılır. Bu süreç 45 günü bulur, kaliteli bir leblebi elde etmek için bu süre şarttır. Bu aşama sonunda nohut son kez kavrulur ve sonuçta elde edilen sade leblebidir. Leblebinin çifte kavrulmuş benekli leblebi veya diğer şekerli, tuzlu, acılı, çikolatalı leblebi olması için süreç 60 günü bulabilir. Ayrıca leblebi imalatında yöreye has kıl çuvalar kullanılır, bunlar da kalite için gereklidir. Leblebinin yapım süreci ilk başta insana uzun ve meşakkatli gelir ama alıştıktan sonra da zevkli ve kolay hale gelir.

1962'de ilkokulu bitirdikten sonra baba mesleği olarak bu işe başladım, 59 yıldır bu işle meşgulüm.

Leblebi imalatçısı olmak kolay mıdır?

Bir leblebici yılda en az 20 ton nohudu leblebiye çevirebilir günümüz teknolojisinde. Bunun için bir depo, birkaç makine ve bir ticari araç yeterlidir. Ürettiğin malı iç ve dış piyasada satabilirsin. Maliyet haricinde az önce söylediğim miktarda bir leblebi üretiminden 9.000 lira civarı aylık gelir elde edilir. Aslında iyi para getiren bir iştir ve bu işi sürekli, disiplinli yapan insanları variyetli hale getirir. Fakat sıkı takip isteyen bir iş olduğu için ya sürekli çalışacak, sağlam, güvenilir, tecrübeli elemanlarınızın olması gerekir ya da aile bireyleriyle ortaklaşa yapılması gerekir ki bu daha pratik, garanti yoldur. Anlattığım gibi leblebicilik bir hayat tarzıdır, işe sabah başlarsın akşam bitirirsin. Zaman ister, süreklilik ister, sık tatille uyuşmaz. Bu sebeple biz bugüne kadar bu işin büyük kısmını ailecek idare ettik. Yılların emeği sonucu bugün 30'dan fazla toptancımız var civar illerde. Bunlarla 30 yılı geçmiş ticari geçmişimiz, sağlam bağlarımız var. Biz onlara ürettiğimiz leblebinin %80'inini pazarlıyoruz.

Leblebiciliğin dünü, bugünü, yarını hakkında konuşur musunuz?

Tavşanlı'da 1950-60-70'lerde yani leblebiciliğin eski ihtişamlı günlerinde 300'den fazla leblebi imalatçısı vardı. Bu iş o zamanlar güzeldi, canlıydı; öyle ki ilk iş kolu olarak akla Tavşanlı'da leblebicilik gelirdi 1980'lere kadar. Zamanla makineleşme yani teknolojiye ayak uyduramamak, maddi sebepler, ailede bu işi sürdürmek istemeyen gençlerin olması, GLİ, Tunçbilek Termik Santrali, kömür nakliyesi gibi yeni iş alanlarının ortaya çıkması gibi sebepler leblebicilik yapanların sayısını çok düşürdü. Eski canlılık şu an yok, o günleri arıyoruz, özlüyoruz. Leblebiciliğin geçmişten günümüz Tavşanlı'sına durumu bu. Ama belirtmek isterim ki teknoloji sayesinde biz bugün eskiden 25, 30 leblebi imalathanesinin yaptığı işi tek başımıza yapabiliyoruz. Ayakta kalan dört beş imalatçıyla hatırı sayılır bir üretim yapıyoruz.

Leblebiciliğin gelecekteki durumundan bahsedecek olursak şunları söyleyebilirim. Eğer biz bu işi geleceğe taşımak istiyorsak geçmişin tecrübesiyle zamanın teknolojisini ve ticaret mantığını buluşturmak, bu zihniyette leblebici esnafı yetiştirmek, yöremizdeki belediye

ve sivil toplum kuruluşlarından yardım almak, lobicilik yapmak, reklama büyük önem vermek ve en önemlisi leblebiciliği meslek olarak benimseyen istekli gençler yetiştirmek zorundayız. Anlattığım üzere bu konularda başta biz imalatçılar olmak üzere toplumun her kesimine ve ferdi- ne düşen vazifeler var. Yoksa günümüzün ekonomik sisteminde başka türlü ayakta kalmak zor.

Çorum'la Tavşanlı'nın leblebi mücadelesi uzun zamandır sürüyor, son durum nedir?

Leblebicilik Türkiye'de şu an üç yerde ciddi anlamda yapıyor: Tavşanlı, Çorum ve Denizli'nin Serinhisar ilçesi. Serinhisar sonradan bu işe yöneldi. Gelişmiş bir şehir olan Denizli'ye ve gözde, kalabalık tatil yerlerine yakın olması onları avantajlı kılıyor. Ürettikleri leblebiyi kolay ve ucuz ulaşım maliyetiyle pazarlayabiliyorlar. Ayrıca kalabalık aileler olarak çalışarak iş gücünde de tasarruf yapıyorlar. Onlarda eksik olan şey tecrübe ve kalite. Kalite zaten biraz da tecrübe ve zamana bağlı bir şey. Diğer rakibimiz Çorum da coğrafi yönden avantajlı, yol üstü

bir yer. İç Anadolu'ya hâkim ve Karadeniz'e de çok yakın. Fazla çaba göstermeden etraflarına bolca satış yapabiliyorlar. Tarihi geçmişi ve tecrübeleri de Serinhisar'a göre iyi. Tavşanlı leblebisi ise hem tarihi geçmiş hem tecrübe hem de kalite yönünden ikisinden de üstün. Öyle ki bugün biz Çorum'a leblebi satıyoruz, onlar sadece paketleyip Çorum leblebisi olarak piyasaya sürüyorlar. Bizim eksik yanımız yol üstü bir yer olmamız. Eğer bizde işlek bir yol üzerinde olsaydık çok kolay, uygun maliyetle ve fazla miktarda leblebi satardık. Eğer Kütahya ve Tavşanlı gelişir, yeni yollar yapılır, iller ve bölgeler arasında mutlak geçiş güzergâhları arasına girersek, leblebiciliğimiz için harika bir gelişme olur. Bunun dışında fuarlara katılım olmalı, her türlü ortamda reklam yapılmalı. Biz geniş kitleleri Tavşanlı leblebisiyle buluşturursak onlar bizim lezzetimize bağlanacaklardır. Biz ürünümüzün kalitesine güveniyoruz ve arkasında duruyoruz.

Tavşanlı'da gördüğümüz kadarıyla birçok leblebi çeşidi çıktı, çıkıyor. Biraz da bu konuda bilgi verir misiniz?

1975, 1980'lere kadar Tavşanlı'da çerez olarak sadece kuru üzüm, incir, iğde ve leblebi gibi dört beş çeşit ürün vardı. Sonra çekirdek ortaya çıktı. 1980'lerden sonra şekerli, acılı derken çikolatalı leblebi gibi türler ortaya çıktı. Bunda teknoloji, ekonomik refahın artması gibi faktörler etkili oldu. Ayrıca piyasaya cips, kola, bisküvi, çikolata gibi ciddi rakipler çıkınca bizim de zamana ayak uydurmamız, onlara cevap vermemiz şarttı. Zaten birkaç leblebi çeşidiyle piyasada tutunamazsınız. Bu sebeple biz dükkânımızda tüm yemiş çeşitlerini, lokumları, bisküvileri bulduruyoruz. Ayrıca leblebi tozundan cips, kurabiye gibi tutulan yeni ürünler yaptık; leblebileri çeşitli çikolata

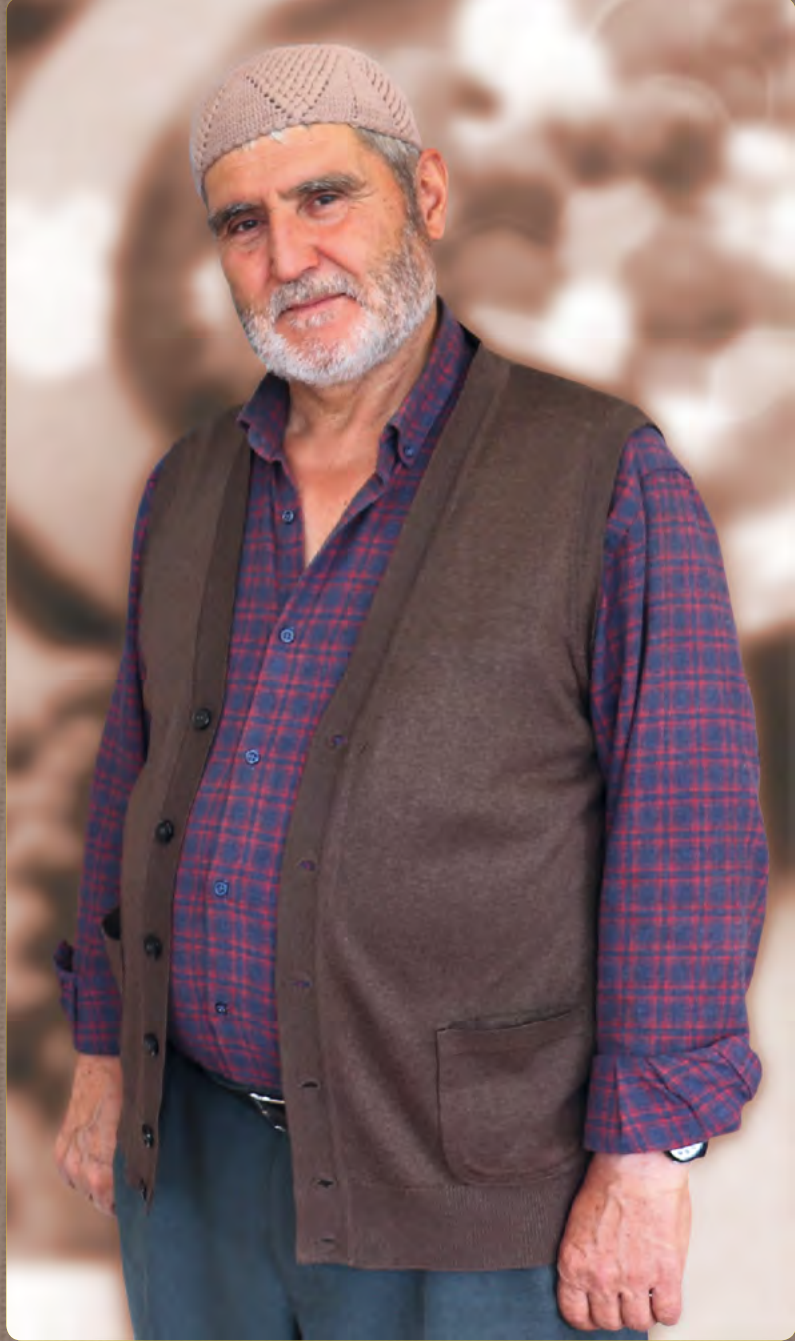
ve meyvelerle harmanlayarak harika çeşitler, tatlar elde ettik. Bugün sadece leblebide 32'yi geçti ürün çeşidimiz. Sade, çifte kavrulmuş, tuzlu, acılı gibi klasik çeşitlerin yanında çikolata, sütlü çikolata, beyaz çikolata, bitter çikolata, kaymaklı, ahududulu, kakaolu, limonlu, damla sakızlı, yaban mersinli, tiramisulu, tarçınlı, karamelli, trileçeli, vişneli, çilekli, çiz kekli, narlı, naneli, böğürtlenli, susamlı, haşhaşlı, keçiyoynuzlu, neskafeli, pizaza soslu, kivilili, kapıçinolu gibi leblebi çeşitlerimiz var. Bunlara yenilerini eklemeye devam ediyoruz.

Leblebinin Tavşanlı kültürüne katkısı ve sosyal hayatındaki yeri nedir?

Leblebi Tavşanlı insanını sosyalleştirmiştir en başta. Oda kültüründen Salı-Cuma ziyaretlerine, bayram ve düğün eğlencelerine kadar ortamların aklı ilk gelen çerezidir. Çayla birlikte insanlara muhabbet eşliğinde güzelce vakit geçirmiştir. Yine kültürümüzde önemli yer tutan usta-çırak geleneğinin yaşatılmasında büyük pay sahibidir. Tavşanlı çarşısında gezerken burnunuza mis gibi taze kavrulan sıcacık leblebi kokusu gelir. Buna tanık olmak güzel ve özel bir şeydir, her Tavşanlı bunu bilir. Tavşanlı'nın girişinden itibaren simge heykeliyle çarşısında, evinde, odasında, çıkışında, tarihinde, tüm sosyal etkinliklerinde kısaca Tavşanlı'da hayatın her karesindedir leblebi. Leblebisiz bir Tavşanlı düşünülemez.

Vakit ayırdığınız için teşekkür eder, hayırlı ve bol kazançlar dileriz.

Bu fırsatı verdiğiniz için ben teşekkür ederim.

Röportaj

Ali GÜRSOY

Tavşanlı İMKB Anadolu Lisesi | Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Osman YILDIZ

Tavşanlı İMKB Anadolu Lisesi Müdürü

ŞEHİT MUHAMMED YILMAZ İLKOKULU

Kütahya'nın Yunus Emre Mahallesinde yer alan okulumuz Şehit Muhammed Yılmaz İlkokulu 1991-1992 eğitim-öğretim yılında öğretime başlamış, velilerimizin yoğun ilgisi ve öğretmenlerimizin gayretiyle güzel işler başarmış ve bugün Kütahya'nın bilinen, öğrenci odaklı okullarından birisi olmuştur.

25 Aralık 2020 tarihinde Dümlüpinar İlkokulu olan okulumuzun adı, valilik onayı ile ailesiyle birlikte mahallemizde yaşayan ve Afrin'de vatani görevini yaparken şehit olan askerimizin adı verilerek Şehit Muhammed Yılmaz İlkokulu olarak değiştirilmiştir. Okulumuz, akademik

başarılarıyla birlikte Kütahya ve ülke çapında çeşitli spor dallarında, özellikle atletizm dalında birçok başarıya imza atmıştır. Bugün 32 derslik, 897 öğrenci ile alanında uzman, 42 kişilik tecrübeli ve dinamik öğretmen kadrosu ile eğitim - öğretime devam eden okulumuz bir aile sıcaklığı ile öğrencilerini kucaklamaktadır. Öğrenci merkezli okulumuz geleceğe emin adımlarla ilerlemektedir

Vizyonumuz:

Özgün eğitim uygulamaları ile örnek bir okul olmak.

Misyonumuz:

Türk Milli Eğitiminin genel amaçlar

Şehit Muhammed Yılmaz

Şehit Muhammed Yılmaz, 1993 yılında Gediz'de Hatice ve Hüseyin YILMAZ çiftinin ikinci evladı olarak doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini Eski Gediz'de tamamladıktan sonra 2013-2014 yılları arasında Hakkâri'de vatani görevini yerine getirmiştir. 2015-2017 yılları arasında esnaflık yapmış ve sonrasında vatan aşkıyla çarpan kalbi onu Milli Savunma Bakanlığı'nun Uzman Erbaş alımına başvuruya yöneltmiştir. Sınavlarda başarılı olup 2018 yılında Isparta Komando Okulu'na kabul edilmiştir. Buradaki eğitimini başarıyla tamamlayıp Lüleburgaz 65. Mekanize Tugayına ataması yapılmıştır. Daha sonra geçici görevle Mar'din'e gitmiş, burada 8 ay görev yaptıktan sonra Barış Pınarı Harekâtına katılmış ülkemizin buradaki başarısında rol almıştır. Sonrasında Babar Kalkanı (İdlip Harekâtı) Operasyonuna katılmış ve 27 Şubat 2020 Perşembe günü İdlip gerginliği azaltma bölgesi Balyun mevkiinde rejim unsurları tarafından gerçekleştirilen hava saldırısında şehadet şerbetini içmiştir. Rubu şad olsun...

ve ilkeleri doğrultusunda, vatanını ve milletini seven ahlaki değerleri benimsemiş, Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlı, dünya ile barışık çağdaş bireyler yetiştirmek.

Salgın döneminde hijyen şartlarının tam olarak sağlandığı okul kantinimizde sağlıklı yiyeceklerle beslenmektedirler. "Beyaz Bayrak" sertifikalı ve "Okulum Temiz Belgesi" olan okulumuzda öz saygısı, öz güveni yüksek bireyler olarak yetişmektedir.

Eğitimde gelişime ve değişime açık okulumuzda öğrencilerimizin her anını verimli bir şekilde geçirebilmesi için salgın döneminde tüm olumsuzluklara rağmen öğretmen, öğrenci ve personelimizin büyük çaba ve gayretleri ile eğitim ve öğretimimiz devam etmektedir. Öğrencilerimize kitap sevgisi aşılamaya çalışıyor; onları sık sık kitaplar ve yazarların tanıtımını

yapıyoruz. Sanatsal ve kültürel yayınları takip ediyor, uzaktan eğitimle gezi, gözlem ve müze sergilerini sanal ortamda da olsa incelemelerini teşvik ediyoruz.

Okulumuzun koridorlarını sokaklara çevirip yaşam ve öğrenme alanları yapmaya çalışıyoruz. Matematik, Türkçe ve İngilizce sokaklarımız tamamlanmış olup diğer koridor sokaklarımızın da ileri dönemlerde yapılması için gerekli planlama ve çalışmaları yapıyoruz. Tüm bunların yanı sıra EBA Destek Noktası olan okulumuz öğrencilerimiz rahatlıkla okuldan da uzaktan eğitim derslerini sürdürebiliyorlar.

Dersler dışında sosyal ve kültürel faaliyetlere de katılıyoruz. Çocuklarımıza sinema, tiyatro, gezi, gözlem imkânı 'salgın süreci dışında' sunan okulumuzda kâğıt ve atık pil ve atık yağ toplama alanları oluşturarak tasarruf bilincini geliştire-

riyoruz; milli ekonomiye katkı sağlamayı öğretiyoruz. Öğrencilerimize doğayı ve toprağı temiz tutmanın, korumanın önemini aşılamaya çalışıyoruz.

Okulumuz bünyesinde 6 anasınıflı şubesi ile minik öğrencilerimize eğitim vermenin mutluluğunu yaşıyoruz. Yapımı süren 1200 metrekarelik anaokulu binası tamamlandığında, minik öğrencilerimize eğitim-öğretimlerine yeni binalarında devam edecekler.

Sevgili Öğrenciler,

Salgın döneminde sizlerden uzak kalsak da sizlerle en yakın zamanda buluşmanın heyecanı ve mutluluğu içerisinde, tüm okul personeli olarak eğitim öğretime her daim hazır olarak bulunmaktayız. Zor süreçler atlattığımız bu dönemde en kısa sürede sizleri sağlıklı ve mutlu bir şekilde sınıflarımızda görmek dileğiyle...

Nihan ÖZEBEOĞLU

Kadir Adlım Ortaokulu | İngilizce Öğretmeni

HACI ŞERİF TEYZE

Cümlenin sahibesi
Hacı Şerif Teyze. Kolonya
markası gibi adı var.

“Müyesser, Mukadder, Mukrime! Neredesiniz ayol? Ha bayıldım, ha bayılacağım.

Açın şukapıy!” Cümlenin sahibesi Hacı Şerif Teyze. Kolonya markası gibi adı var farkındayım ama ben, evin en küçük kızı Ayşe, kendimi bildim bileli böyle sesleniyoruz kendisine ailecek. Hacı mı hakikaten onu da bilmiyoruz hiçbirimiz. Bugün yine günlerden Cuma. Namazını kıldı, mahallenin dört bir yanındaki türbeleri de ziyaret edip bize geldi muhakkak. Onlarca yıldır yaptığı gibi üç ablamın da adını hiç sektirmeden, aynı hız ve aynı tonlamayla söyleyip bizim misafir odasının en kıdemli somyasına oturacak. Oturur oturmaz bir gıdısını kapatmaya yarayan kuş kadar eşarbnı çıkarıp, naylon çoraplarını boğum boğum dizlerinden aşağı indirecek. Geri kalanı da çoktan belli. Ben su getireceğim, annem Hacı Şerif Teyzeyi dinleyecek,

ablalarım da uç uç böcekleri gibi evin bir o yanında bir bu yanında dolanıp duracak. Ne mi anlatacak peki? Onu tahmin etmeye ne var canım. Yirmi

Refik Efendi

beş yıl kadar önce nazenin ruhunu teslim edip Yaradanına kavuşan biricik kocası emekli zabıt katibi Refik Amca'yı. Kuvvetle muhtemel rüyasında gördü yine. Ondan bu heyecanlar, ondan bu çırpınışlar. İnsanoğlu tuhaf.

Ekmek taze olacak, çarşı
ekmeği olacak bir de bizim
Fırıncı Şükrü'den olacak.

Yanıdayken kıymetini bilmez en kıymetlisinin. El olunca, ırak olunca sevdiği yanar yıkılır. O da çare eder mi? Etmez. Hasta eder, dert eder ama çare etmez. Tahminim doğru çıktı. Refik Amca'yı görmüş rüyasında. Allah'tan sabah uyanır uyanmaz fırına gidip iki tane çarşı ekmeği almıştım. Enteresandır Hacı Şerif Teyze. Anlatırken hele de anlattığı heyecanlıysa, ekmeği yemeden duramaz. Ama şartları vardır Hacı Şerif Teyzenin. Ekmek taze olacak, çarşı ekmeği olacak bir de bizim Fırıncı Şükrü'den olacak. Bu üçü bir araya gelmezse iki lafi asla bir araya getiremez ya da tansiyonuyla şekeri ayağa gelir. İsimleri birbirinden tuhaf üç ablam, annem ve ben toplanıp acile gideriz. Neyse, sözü Hacı Şerif Teyzeye bırakıyorum. Suyunu içti, eşarpla çoraplar gevşedi. Sırtında da bizim emektar kanaviçe yastık, kesin anlatmaya başlayacak. El alemin rutinleri spor yapmakla kitap okumak, benimki her cuma Hacı Şerif Teyze rüyaları dinlemek. Aman ne saadet! -"Yine, Refik Amcanızı gördüm kızlar. Şerif bu kadar ayrı kaldığımız yetmedi mi? Gel artık yanıma dedi. Beyazlar içindeydi ayol. Nasıl korktum sormayın. Kan ter içinde uyandım. Sen gencecik yaşında, dipdiriyyken dul kal. Sonra da adamı gör dur rüyalarında ömrü billah. Bana da yazık Mükrime. Müyesser, ekmeği ver çocuğum. Ayşe nerede?" Yine bir eliyle başını tutup, diğer eliyle de ekmeğini yemeğe baş-

ladı, adımı da zikretti. Tam orta yerine geldi, en sevdiği kısma. Burada yemeği bırakacak, varsa vişne hoşafı yoksa ayran isteyecek. O da yoksa suyla yetinip, Refik amca'yı ilgili yakınmalarına devam edecek. Ben böyle geçirdim

içimden ama pişmiş tavuğun başına gelmeyen bizim başımıza geldi. Hacı Şerif Teyzenin boğazına ekmeği tanesi çıktı. Yüzü al al, mor mor olunca hemen ambulans çağırıp apar topar Haşmetli Devlet Hastanesi'ne gittik.

Trajikomiktir, gerçi neresi komiktir bilmem ama, Hacı Şerif Teyzeyi kaybettik dakikalar içerisinde. Nefes borusu tıkanınca ne yapıp ne ettilerse de tabipler, geri döndüremediler ne yazık ki. En sevdiği dünya lokmasından geldi ölümü Hacı Şerif Teyzenin hem de ölmüş eşini anlatırken. Hayatla ölümün arasındaki çizginin bu denli ince ve de saydam oluşu, bizim yeşil somyanın bir ölüme tanık oluşu ve buzdolabında bekleyen bir sürahi vişne hoşafı o gece zihnimde geldi gitte durdu. Almanya'daki çocuklarıyla, Maraş'taki teyze kızları gelir gelmez defnettik Hacı Şerif Teyzeyi. Refik amca'yı yan yana Haşmetli şehir mezarlığında kibleye doğru uzanmakta iki küsur haftadır. Ha bir de çarşı ekmeği dağıttık kabrinin başında. Kırıntıları zayi etmedik hiç. Belli mi olur? Ölüm var, ölüvermek var.

Zeyneb Beyza DEMİR-YILMAZ
Tavşanlı Kız Anadolu İHL | Ortaokul Öğrencisi

NÂR-İN

Uyandığımda kendimi bir odanın içinde sağa sola savrulurken buldum. İçinde bulunduğum oda çok dardı. Bu odaya nasıl girdiğimi hatırlayamıyordum. Oda küçük ve karanlıktı. Sıkışık bir ortamda olduğumu anlıyordum. Her yerim diğerlerinin bana çarpmasından dolayı ağrıyordu. Kâh ben onların üzerine kâh onlar benim üzerime düşmüştü. Odanın bir öne bir arkaya gitmesinden dolayı hafifçe açılan kenarından sızan ışık sayesinde diğerlerini biraz biraz görebiliyordum. Yalnız değildim. Işık diğerlerinin yüzlerini aydınlatınca onlarla daha önce tanışmadığımı fark ettim. Aslında üzülsem mi yoksa sevinsem mi bilemedim. Üzülmemin sebebi: ailemin benim yanımda olmamasıydı. Sevinmemin sebebi ise: yalnız değildim, benimle aynı kederi paylaşan birileri vardı.

Kenardan sızan ışık da olmasa zifiri karanlıkta bulacaktık kendimizi. O ışığın sızdığı yerin ardında ne vardı acaba? Buraya nasıl gelmişim? Asıl merak edilmesi gereken bizim burada olmamızın amacı neydi? Neden dışarı çıkamıyorduk? Oysa dışarıda olmanın burada sıkışıp kalmaktan daha iyi olduğunu düşünüyordum. Şimdi küçük odanın içinde bir o tarafa bir bu tarafa savruluyorduk. Sanki bir yerden bir yere hareket ediyor gibiydik. Tam o sırada birkaç oda devrildi ve içindekiler her yere saçıldı. Vakit geçirmeden bizleri tekrar o küçük odalara soktular. Aramızdan birinin dışarıda kaldığını ve odanın duvarına sürtüldüğünü hissettik. Galiba o az önce ismini öğrendiğim Nâr-evâ adlı kızdı. Birden bir ışık parladı. Yanıyordu! Aman Allah'ım gerçekten yanıyordu! Dışarı çıkıp bir şeylere temas etmenin ne kadar tehlikeli olduğunu hepimiz görüyorduk.

Konuşulanlardan anladığımız kadarıyla bulunduğumuz oda bakkal Sami adında birine komşu olmuştu. Dışarıya çıkmanın tehlikeli olduğunu öğrendiğimiz günden bu yana tam 3 gün geçmişti. Bulduğumuz bu küçük odadaki kırk kadar arkadaşım ile iyice samimileşmiştik. Hatta sohbet başlamıştık. Biri bana adımı sorunca "Nâr-in" dedim. Onun isminin de "Nâr-çil" olduğunu öğrendim. Buraya nasıl geldiğimizi konuştuğumuz bir sırada bazı şeyleri hatırlamaya başladım. Bir yaşlı meşe ağacından ayrıldıktan sonra uzun ince dal parçası haline getirilmiş gibi bu odaya konulmadan önce yeşilliklerin arasında rüzgârı özgürce hissetti-

ğimi hatırlıyordum. Bülbüllerin şarkılarına eşlik ederken çocuk seslerinin içinde buluyordum kendimi. Onların oyunlarına eşlik ediyordum. Onlarla tekerlemeler söylüyor, onlara doyasıya sarılabiliyorum. Beraber istop oynarken tuttuğumuz gökkuşağının renklerini, saklambaçta arkama gizlenişlerini, salıncakta sallanışlarını, uçurtmalarını beraber seyredişimizi garip ve buruk bir şekilde anıyorum.

Oysa şimdi dışarı çıkmak tehlikeli. Ucunda yanmak var. Dışarıda bir salgın vardı sanki. Dışarıyla temas etmek o kadar tehlikeli ki bizi yaktığı gibi, bizim yüzümüzden başkaları da zarar görebilir. Her ne kadar bu küçük odaya gelmeden önce özgürsem de odada kalmak sıkıcıysa da güvenliğimiz için bu odada kalmamız gerektiğini fark etmiştik.

Böyle salgın zamanlarında yanmamak ve yakmamak için dışarı çıkmamalı ve dışarıda olsak bile kendimizi maskelemeli, temas etmemek için sosyal mesafeyi korumalıyız. Bunu yanımızdan ayrılıp odanın dışına çıkan arkadaşlarımızın alev alışından anlamak hiç de zor değildi. Her gün bir arkadaşımız daha odanın dışına alev alıyor, diğer arkadaşlarının da yanmasına sebep oluyordu. Bazen bir adım geri çekilmek sizden sonra gelecekleri korumak içindir. Tekrar toprak ile bütünleşmek, çocukların seslerine eşlik etmek için bir süre

daha burada kalmayı kendimize görev bildik. Bazen sesi güzel arkadaşlarımızdan biri olan Nâr-din, "Bu da gelir, buda geçer" türküsünü söylerken ona eşlik ediyor hatta kendimize farklı uğraşlar buluyorduk. Burada kalmak bize bazen çok sıkıcı gelse de yananları düşününce sabretmeye çalışıyorduk. Buna dayanamayan içli arkadaşımız Nâr-dan ise gözyaşlarına hakim olamıyordu. Zamanımızı bir birimize anlattığımız hikâyelerle, odanın dışına çıkmadan oynadığımız oyunlarla, bazen bir yapboz çözer gibi parçaları birleştirerek, bazen kendimizi dinleyerek değerlendiriyoruz. Gerçekten zordur böyle zamanlar. Ama sabrederek başaracağımızı umut ediyoruz.

Siz hiç evde kaldınız mı? Bir salgından kaçtınız mı? Bizim yaşadıklarımızı yaşadınız mı? Bir dal parçasıyken bir kibrit çöpü olmak mı zor yoksa dışarı çıkıp yanmak mı? Bizim hikâyemiz bakkal Sami'nin raflarına çakmağı koymasıyla değişti. Ateşleri artık çakmak ağabeyler yakıyor. Şimdilerde kimse kibrit kullanmıyor. Her ne kadar soğuk bir yılbaşı gecesinde küçük bir kızın hayallerine vesile olacak kadar meşhur olsak da artık biz geri dönüşüme gidiyoruz. Belki bir gün dönüştürülmüş bir kâğıt parçası olarak devam edecek hikâyemiz. Belki de bu karantina günlerinde okunacak bir kitabın, bir hikâyenin narin satırlarında geçecek adım: Nâr-in.

DİVÂNÜ LÛGÂTİ'T-TÛRK'TEN GÜNÜMÜZE: KÛTAHYA YÖRESİ SÖZ VARLIĞINDA ESKİ TÜRKÇENİN İZLERİ*

Şevval ÖZKUŞAKSIZ | Borsa İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencisi
Rabia Meltem KARACA | Danışman Öğretmen

Yaşamın içerisindeki her ayrıntının bir ifadesini bünyesinde bulunduran dil, yalnızca insanların duygu ve düşüncelerini ifade ettikleri veyahut sosyal bağlarını düzenledikleri bir vasıta değil, aynı zamanda yaşam tarzı, gelenek, inanç gibi kültürel tüm unsurların taşıyıcısıdır. Özel kanunları olan ve bu kanunlar dâhilinde sürekli değişen ve gelişen canlı bir varlıktır. Bir ulusun yankısı olarak tanımlanan dil, toplumla birlikte tarih boyunca sürekli bir hareket içerisinde bulunur ve bu süreçte gelişerek yeni pek çok unsuru bünyesine alırken sahip olduğu kavramlardan yitirdikleri olur. Türkiye Türkçesi tarihi devri boyunca birçok medeniyetle, coğrafya ile karşılaşmış, bu dillerden ve kültürlerden etkilendiği kadar gittiği her coğraf-

yayı da etkilemiştir. Türkiye Türkçesi'nin tarihi süreçteki değişimi ile bugünkü durumunu değerlendirmede başvurulan birincil kaynak olan Divânü Lûgâti't-Türk yalnızca bir sözlük değil aynı zamanda Türk milletinin yaşam tarzını, yemek kültürünü, nitelileycilerini, dönem coğrafyasını, ağız özelliklerini velhasıl kültür dünyasını kaydeden yegâne eserdir.

Bugünkü tüm dil araştırmalarının, derlemelerinin, Türkçe eğitimindeki kaynakların en eskisi ve kılavuz kaynağı olan bu eser, Türk dilinin korunmasına ve günümüze aktarılmasına mühim bir katkı sağlamıştır. Ardından yapılan tüm çalışmalar için bir mihenk taşı olan eser günümüz Türkiye Türkçesi Ağızlarının söz varlığını incelemede ve tarihi devir boyunca devam eden gelişimi gözlemlemede

esas kaynak olarak kabul edilir. Divânü Lûgâti't-Türk'ten Günümüze: Kütahya Yöresi Söz Varlığında Eski Türkçenin İzleri adlı çalışmamızda Kütahya Yöresi Ağız özellikleri ve söz varlığı ele alınıp Divânü Lûgâti't-Türk ışığında Eski Türkçeyle günümüz ağız özellikleri karşılaştırılmış, değişen, gelişen, yitirilen veya birebir kullanımı devam eden özellikler yöre ağzından örnekler verilerek gösterilmeye çalışılmıştır. çalışmada Kütahya yöresinin sözlü kültürünü, söz varlığını yaşatan kaynak kişilerle görüşülmüştür. Bu görüşmelerle toplanan söz varlıkları ayrıştırılarak Ahmet Ercilasun ve Ziyat Akkoyunlu tarafından Türk Dil Kurumu Yayınlarından çıkan Divanu Lugat'it Türk'te yer alan bilgiler ışığında değerlendirilmiştir.

Kütahya Yöresi Ağız özellikleri ve Divânü Lûgâti't-Türk ışığında, değişen, gelişen, yitirilen veya birebir kullanımı devam eden atasözleri ve deyimlerden Örnekler:

Divânü Lûgâti't-Türk	Kütahya Yöresi
Etli tırnaklı adırmaz	Et tırnaktan, burun yüzden aklaşmaz
Atası anası açık alımla yise oğlu kızı tışi kamar	Dedesi koruk yemiş, torunun dişi kamaşmış
Nece yitig biçek erse öz sapın yonumas	Elim hamır, karnım aç
Suw körme ginçe etük tartma	Çayı görmeden paçaları sıvama
Edgü er sünüki erir, atı kalır	Yiğit lakabı ile kalır
Ağılda oğlak togsa arıkta otı öner	Ağılda oğlak doğsa, ovada otu biter
Kanıg kan bile yumas	Kanı kanla değil kanı suyla yıkarlar
Kün yaldırdı	Yalabık oynamak
Közden yırasa gönülden yeme yırar	Gözden irak olan gönülden de irak olur
Aç ne yimes, tok ne times	Tok açın halinden anlamaz. Açın gözü tekne de olur
Kutsuz kutudga kirse kum yağar	Ben çıkarıcı olunca ay akşamdan doğar
Suw içürmeske süt bir	Sana taşla varana, sen aşınla var
Müş oğlu muya vu togar	Kuzuyu, koyun doğurur/ Cins cinsine çeker

Divânü Lûgâti't-Türk'te geçmeyen ancak yöremizde kullanılan diğer söz varlıkları olan atasözleri ve deyimleri şöyle belirtebiliriz:

- Başı didişen tarağını bulur
- Kara koyuna bakan içi dolu yağ sanır
- Öküzün hinayeti boyunduruk kırar
- Horozun çok olduğu yerde sabah tez olur
- Gavgım gavgım gavgım
- Yıkık değirmende altı ay eğlenmek
- Yağmurlu günde tavuk sulamak
- Su bulanmanca durlanmaz
- Soğanı nerde yidiysen ağzını orda kokut
- Evim sen anlarsın halim

Diğer alanlardaki söz varlığı örnekleri:

Divânü Lûgâti't-Türk	Kütahya Yöresi	Anlamı
aşlık, mutfak	aşlık	Yemeklik, yemek pişirmede kullanılan malzeme
yasgaç	yastıgeç	Üstünde hamur açılan ayakları olmayan yassı tahta
yuwka	yuka	İnce, dayanıksız olan
oglak	oğlak	Keçi yavrusu
irk	irkmek	Biriktirmek, toplamak
kak	kak	Elma, armut gibi meyvelerin kurusu
erkeç	erkeç	Erkek keçi
eveklik	evetlemek	Aceleci olmak, acele etmek
ilinme	ilenmek	Beddua etmek

SONUÇ:

Kütahya yöresindeki derlemeler ışığında elde edilen söz varlığında, bazı kelime ve söyleyişlerin geçmişten bu yana varlığını koruduğu; bazı yapıların değişiklik gösterdiği gözlenmiştir. Yörede varlığını sürdüren söz varlığının Divânü Lûgâti't-Türk'te bulunan kelimelerle benzerlik gösterdiği; atasözlerinin yapılarının değiştiği; bazı atasözlerinin yeni kelimelerle farklı yapıda oluşturulduğu belirlenmiştir. Yetişen her nesil dilini korumayı, yaşatmayı bir amaç haline getirirse milli birlik ve beraberlik devam edecektir.

Dili bir olanın ülküsü, geçmişi, geleceği ve davası da bir olacaktır.

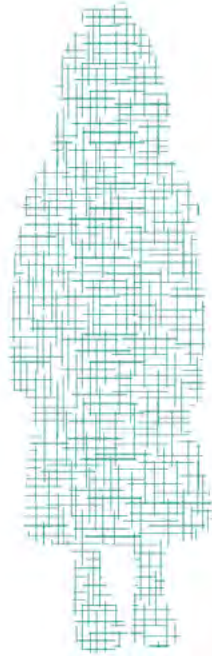
Halkın zihninde yüzyıllardır sözlü kültür ile yaşamını sürdüren ana dilin zenginliği, geçmişle bugün arasında kurulan köprü somut bir hâlde gözlemlenmiştir. Ünlü düşünür Heidegger'in de dediği gibi "Dil, varlığın evidir", varlık evinin korunması ancak dilin korunmasıyla mümkün olacaktır.

BİZ KÜTAHYALİYİZ: Suyumuz İncik, Aşımız Cimcik, İşimiz Çinicilik, Hadi gali, gidemin şimcik...

*Kaşgarlı Mahmud'un İzinde Türkiye Türkçesi Ağızları Ulusal Lise Öğrencileri Sempozyumu'nda bildiri olarak sunulmuştur.(8/9 Nisan 2021)

Mehmet ATALAN
Linyit Ortaokulu | Türkçe Öğretmeni

X-Y-Z-...

İnsan hayatına etki eden unsurlar
birbirine benzedikçe etki ettiği
sonuçlar da benzeşiyor.

TDK'ye göre nesil yani diğer adıyla kuşak, "Yaklaşık yirmi beş otuz yıllık yaş kümelerini oluşturan bireyler öbeği, göbek, batın, jenerasyon." anlamlarına gelmektedir. Elbette belli dönemler hâlinde ve aynı yıllarda yaşamış olmak her zaman bireyler için bir anlam ifade etmez ancak toplumsal ve felsefi açıdan pek çok şey ifade eder. O zaman "nesil" kavramının bilinen tanımından biraz sıyrılıp felsefi boyutunun ne anlama geldiğine tekrar bakalım: "Yaklaşık olarak aynı yıllarda doğmuş, aynı çağın şartlarını, dolayısıyla birbirine benzer sıkıntıları, kaderleri paylaşmış, benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişilerin topluluğu." İşte burada sayı olarak "aynı" yıl aralığında bulunmaktan ziyade benzer yaşantıları, çekilen sıkıntıları ve yükümlülükleri görüyoruz. İnsanların deneyimleri, hayata bakışları, sosyal-siyasiedebî duruşları, hayatı anlama hatta anlamlandırma durumları da belli dönemlerde paralellik gösteriyor. İnsan hayatına etki eden unsurlar birbirine benzedikçe etki ettiği sonuçlar da benzeşiyor. Bu benzeşmenin sonunda da bireyden topluma ve toplumdaki bireye sirayet eden duygu, düşünce ve davranışlar göze çarpıyor. Bireyin topluma yön vermesi bir kelebek etkisi oluşturabiliyor veya toplumsallaşma neticesinde birey, toplumun normlarını içselleştirebiliyor. Bir çeşit etkileşim söz konusu oluyor.

Birey aslında "nevi şahsına münhasır" bir varlık olsa da içinde yaşadığı toplumu etkiliyor ve toplumdaki etkileniyor. Birey - toplum ilişkisinin iki ayağında da yer alan "insan" unsurunun tutum ve davranışlarının tabiri caizse "trend" yani moda-ya uygun olarak gelişip değişmesi elbette yadsınamaz. Bu nedenle nerede, nasıl dünyaya geldiğimiz önemlidir ancak "ne zaman" dünyaya geldiğimiz de hayat yolculuğumuzun nasıl geçeceği ve nelerle karşılaşacağımızı bilmek açısından önemlidir.

Peki bilim dünyası ve araştırmacılar bu konuda ne düşünüyor? Yapılan araştırmalara göre insanların doğduğu zaman dilimi elbette insanı etkiliyor. Hatta doğum yılı değil doğum günü, saati, dakikası bile bir anlam ifade ediyor özellikle astrolojiye göre. Nitekim burçların temelinde de bu doğum zamanı bilgileri ve dünyanın, gezegenlerin kısaca tüm ev-

renin o anki konumunun insan üzerindeki etkileri yatıyor. Biraz daha geniş bir pencereden

bakan araştırmacılar ise insanoğlunu belli kuşaklara ayırıyor ki bunlara birtakım isim-

ler verdiklerini elbette duymuşsunuzdur: X, Y

ve Z kuşakları. Tabii bu kadarla sınırlı değil.

1900'lerden günümüze dünyanın geçirdiği

süreçleri göz önünde bulundurarak günü-

müze dek hatta günümüz sonrasına dair

de işaret fişeği olabilecek bir sınıflandırma,

adlandırma yapılmış. Kısaca bunlara bir göz

atalım: 1925 öncesi ile ilgili de Fransız İhti-

lali'nden 1900'lere kadar dünyayı etkileyen

sosyal, siyasi ve ekonomik gelişmeler başta

olmak üzere önemli adımların atıldığı nesil-

le "büyük nesil", 1900-1925 yılları arasında

doğup I. Dünya Savaşında ve "İspanyol Gri-

bi" gibi salgınlarda hayatını kaybeden ne-

sile "kayıp nesil", 1925-1945 yılları arasında

doğanlar herhalde I. Dünya Savaşı'nın so-

nuçlarından etkilenmiş olmalı ki fazla bir

gelişme ve ses yükseltme(!) gösteremedikleri

için "sessiz kuşak" olarak adlandırılmış. 1945-1965 yıllarında ise II. Dünya Savaşı'nın ve sanayi - teknoloji hamlelerinin izlerinin görüldüğü ve dünyada savaşımlardan sonra yoğun nüfus artışının da yaşandığı "patlama kuşağı" olarak adlandırılmış.

Buraya kadar olan kuşaklar günümüzle olan irtibatını kaybetmeye başlasa da bu yıllardan sonraki kuşaklar günümüzde hayatına devam etmekte, bizi ve dünyayı etkilemeyi sürdürmektedir ki bunlardan 1965 - 1980 arasında doğanlara "X kuşağı" denilmektedir. Diğer kuşaklar üzülmeyen ama çalışkan nesil olarak bu kuşağı görmekteyiz. İşi seven, statü, saygınlık, para kazanma azmi olan, güçlü, kendine yetebilen özellikler taşıyormuş bu kuşağa mensup bireyler. 1980

Biraz daha geniş bir pencereden bakan araştırmacılar ise insanoğlunu belli kuşaklara ayırıyor ki bunlara birtakım isimler verdiklerini elbette duymuşsunuzdur: X, Y ve Z kuşakları

ler verdiklerini elbette duymuşsunuzdur: X, Y

ve Z kuşakları. Tabii bu kadarla sınırlı değil.

1900'lerden günümüze dünyanın geçirdiği

süreçleri göz önünde bulundurarak günü-

müze dek hatta günümüz sonrasına dair

de işaret fişeği olabilecek bir sınıflandırma,

adlandırma yapılmış. Kısaca bunlara bir göz

atalım: 1925 öncesi ile ilgili de Fransız İhti-

lali'nden 1900'lere kadar dünyayı etkileyen

sosyal, siyasi ve ekonomik gelişmeler başta

olmak üzere önemli adımların atıldığı nesil-

le "büyük nesil", 1900-1925 yılları arasında

doğup I. Dünya Savaşında ve "İspanyol Gri-

bi" gibi salgınlarda hayatını kaybeden ne-

sile "kayıp nesil", 1925-1945 yılları arasında

doğanlar herhalde I. Dünya Savaşı'nın so-

nuçlarından etkilenmiş olmalı ki fazla bir

gelişme ve ses yükseltme(!) gösteremedikleri

için "sessiz kuşak" olarak adlandırılmış. 1945-1965 yıllarında ise II. Dünya Savaşı'nın ve sanayi - teknoloji hamlelerinin izlerinin görüldüğü ve dünyada savaşımlardan sonra yoğun nüfus artışının da yaşandığı "patlama kuşağı" olarak adlandırılmış.

Buraya kadar olan kuşaklar günümüzle olan irtibatını kaybetmeye başlasa da bu yıllardan sonraki kuşaklar günümüzde hayatına devam etmekte, bizi ve dünyayı etkilemeyi sürdürmektedir ki bunlardan 1965 - 1980 arasında doğanlara "X kuşağı" denilmektedir. Diğer kuşaklar üzülmeyen ama çalışkan nesil olarak bu kuşağı görmekteyiz. İşi seven, statü, saygınlık, para kazanma azmi olan, güçlü, kendine yetebilen özellikler taşıyormuş bu kuşağa mensup bireyler. 1980

1965 - 1980

arasında doğanlara

"X kuşağı" denilmektedir.

Diğer kuşaklar üzülmeyen ama

çalışkan nesil olarak bu kuşağı

görmekteyiz.

Her gelen nesil bir önceki nesle “değişik” gelmiş. Biz de bir önceki nesle göre değişmişiz, bizden sonrakiler de bize “değişik” geliyor. “Nerede o eski bayramlar?”

- 1997 yıllarında doğanlar ise “Y kuşağı” olarak nitelendirilmiş. Bu kuşak biraz daha keyfine düşkün, heyecanlı, sorgulayıcı, araştırmacı, para kazanmayı da harcamayı da bilen bir yapıya sahipmiş. Günümüzdeki teknolojiyle ilk tanışan nesil olarak becerikli ama kısa yoldan zengin olma yollarını arayan tabiri caizse “az çaba çok para” diyen bir nesilmiş. 1997- 2012 yıllarında doğanlara da “Z kuşağı” denmiş. Teknolojinin kucağında doğan bu kuşak, dikkat eksikliği, hiperaktivite gibi sorunlarla karşılaşan özgürlükçü, tüketim odaklı, kıymet bilmeyen, doyumsuz bir nesil olarak nitelendirilmiş. Bu kuşakta doğanları sınırlendirecek birçok şey söyledim ama üzülmeğin iletişim kurma, dil öğrenme, aynı anda birçok işi yapabilme ve yaratıcılık gibi olumlu özellikleri de varmış. 2012’den sonra doğanlara bir isim verilmiş mi? Elbette verilmiş: “Alfa”

X, Y, Z derken alfabede harfler bitti, başa dönelim dememişler; aslında başa dönmüşler ama kökleri Finikelilere ve Latinceye dayanan Yunan Alfabeti’ ne geçmişler. Bu nedenle bu alfabenin ilk harfi olan “Alfa” ismini vermişler bu kuşağa. Buradan hareketle sonraki kuşakların da birkaç yüz yıl boyunca isim arayışına girmelerine gerek kalmamış (!) Aynı alfabeden devam edeceklerini varsayarsak nesiller “Beta”, “Gama”, “Delta” diye devam edecek gibi görünüyor.

Gelelim “Alfa Kuşağı”nın özelliklerine. Tüm bireyleri 21. Yüzyılda doğan “yeni” neslimizin en önemli özelliği, en büyük bireyinin dokuz yaşına yeni girmiş olmasıdır. Bu nedenle özelliklerini zaman ortaya çıkaracaktır ama fütürist bakış açısıyla bazı tahminler yürütülebilir. Örneğin sanal kuşak, yapay zekâ, suni tarım ve hayvancılık, uzayda yaşam kavramlarını tartışan; teknolojinin olmadığı bir hayatı hiç yaşamamış ve bunu çok “ilkel” karşılayan bir nesil olacak diyebiliriz. Yeni bir devasa gezegende yaşamak veya küçük bir virüs belki de gelecek nesilleri değiştirecek.

X, Y, Z derken alfabede harfler bitti, başa dönelim dememişler;

Fark ettiyseniz her nesil değişiminde dünya genelinde önemli olaylar meydana gelmiş yani daha doğrusu bu olaylar nesilleri değiştirmiş. Yine “değişmeyen tek şey değişim” olmuş. Bu yüzden her nesil bir önceki nesle kötüleşmiş, garip bulmuş ve eleştirmiş. Her gelen nesil bir önceki nesle “değişik” gelmiş. Biz de bir önceki nesle göre değişmişiz, bizden sonrakiler de bize “değişik” geliyor. “Nerede o eski bayramlar?” dediğinizi duyar gibiyim. Emin olun bunu sadece siz söylemediniz. Babanız, babanızın babası, onun babası, onun da babası (diye gider bu

durum) söyledi. Herkes bir şeylerin değiştiğini fark ediyor ve bunu olumsuz bir durummuş gibi dile getiriyor. Halbuki yaşantı değişir, bakış açısı değişir, teknoloji değişir, bilim değişir, giyim değişir, alışkanlıklar değişir, kısacası her şey değişir de insan değişmez mi? Elbette değişir. Burada önemli olan, yapılan olumlu işleri sürdürüp geliştirmek; olumsuz durumları düzeltmek, aynı hataları yapmamak için mücadele etmek ve gelecek nesillere “yaşanabilir” bir evren bırakmaktır.

“Nasıl olacak? Bu yeni nesille bu iş olmaz.” diyenlerin sözlerine şöyle devam ettiğini tahmin edebiliyorum:

“Bugünlerde gençler kontrolden çıkmış durumda. Kaba bir şekilde yemek yiyorlar, yetişkinlere karşı saygısızlar. Ebeveynlerine karşı çıkıyorlar ve öğretmenlerini sınırlendiriyorlar...”

Evet haklısınız ama bunu söyleyen ilk kişi değilsiniz, son da olmayacaksınız çünkü bu sözleri M.Ö. 350 yılında Aristo da söylemiş!

Sözün özü, bir nesle “kayıp nesil” deyip bunu kabullenmek kolaya kaçmaktır. Kaybedilmemiş nesil oluşturmak da kaybedilene kurtarmak da insanoğlunun elindedir ve bu eğitimle mümkündür. “Kayıp nesil” yoktur, “kaybedilmiş nesil” vardır. Kaybetmememiz dileğiyle.

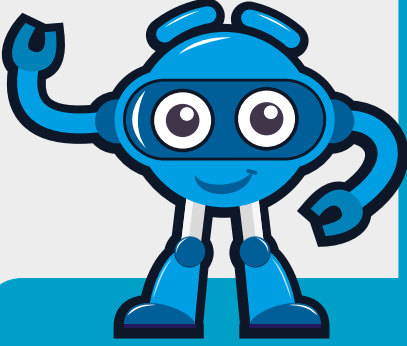

Yeni Nesil Eğitim Mali Destek Programı (YENEP)

Açılışa Kütahya Valisi Ali Çelik, AK Parti Kütahya Milletvekili Ceyda Çetin Erenler, Zafer Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Veli Oğuz, projemizin kurumsal ortakları ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri katıldı.

Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Eğitim Vizyonu çerçevesinde dijital dönüşüm sürecini hızlandırarak okul çağındaki çocukların tasarım, yenilikçilik ve üretkenlik kapasitelerinin geliştirilmesi hedefi ile Zafer Kalkınma Ajansının Yeni Nesil Eğitim Mali Destek Programı (YENEP) kapsamında yapımı tamamlanan Kütahya Kendin Yap Atölyeleri açılışı gerçekleştirildi.

Hayatin her alanında hızlı bir değişimi beraberinde getiren 21. yüzyıl, bilim ve teknoloji-
deki gelişmeler ile ön plana çıkmaktadır. Bu gelişmeler tüm dünyada olduğu gibi ülkemizin eğitim politikalarında da inovasyonu zorunlu hale getirmiştir. Bütün çocuklarımıza çağın gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranışların kazandırılması ile girişimci, yenilikçi, yaratıcı, dil becerileri yüksek, öğrenmeye açık, sorumluluk sahibi, mutlu bireylerin yetiştirilmesi gerekliliği ülkemizin eğitim vizyonunda yer almaktadır. Bu vizyon kapsamında Kütahya Kendin Yap Atölyelerini ilimize kazandırmaktan mutluluk duyuyoruz.

Projemizin hayata geçmesine vesile olan Zafer Kalkınma Ajansına, bizlerden desteklerini esirgemeyen Kütahya Ticaret ve Sanayi Odasına, İl Özel İdaremize, proje ortaklarımız Dumlupınar Üniversitesi ve Sağlık Bilimleri Üniversitelerine, Sponsorlarımız Arçelik, Robotis ve Hamburger Turkey'e teşekkür ederiz.

İSTASYONLAR

- Arçelik Mini Garage
- 3D Tasarım
- Robotik Kodlama
- Nesnelere İnterneti
- Enerjide Yeni Teknolojiler
- Mobil Uygulama
- Geri Dönüşüm
- Origami Kirigami
- Seramik
- Ahşap

Kütahya Kendin Yap Atölyeleri

Ülkemizin 2023 vizyonu çerçevesinde dijital dönüşüm sürecini hızlandırarak okul çağındaki çocuklarımızın tasarım, yenilikçilik ve üretkenlik kapasitelerinin geliştirilmesinin hedeflendiği Zafer Kalkınma Ajansı Yeni Nesil Eğitim Mali Destek Programı (YENEP) kapsamında; Kütahya il merkezinde kurulan 3 (üç) atölye ile İl Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki 32,728 öğrenci ve 2612 öğretmenimizin 21.yy becerilerine yönelik farkındalık kazanmaları, ürün odaklı düşünme ve tasarım becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

İl Millî Eğitim Müdürlüğü binasına kurulacak olan merkez atölyemiz, içerisinde barındırdığı 7 istasyon ve ROS & STEAM Education Association Training Center ile alanında tek olma özelliğini taşımaktadır.

3 farklı merkezde toplam 11 istasyon kurulumu yapılan projede öğrencilerimizin temel kodlama eğitiminden başlayarak ileri teknolojileri deneyimlemeleri amaçlanmaktadır. Öğrencilerin hayal etmeleri, hayal ettikleri nesnelere tasarlamaları ve model üretimleri yapmaları, mobil uygulamalar üzerine çalışmalarını, enerjide ve geri dönüşümde farkındalık kazanmaları hedeflenmektedir. Her atölye 12 öğrenci kapasiteli olarak planlanmıştır. İstasyonlarımızda aynı anda 132 öğrencimiz eğitim alabilecektir. Atölyelerimiz ekipmanlarının da temini ile birlikte öğrencilerimize hizmet vermeye başlayacaklardır.

Atölyelerimiz

Kütahya Merkez Atölyesi (Hizmet Binamızda Bulunan İstasyonlar)	Kütahya Çevre Atölyesi (Ahteri İHO Bünyesinde Bulunan İstasyonlar)	Kütahya Sanat Atölyesi (Halk Eğitim Merkezi Hizmet Binasında Bulunan İstasyonlar)
Arçelik Mini Garage	Enerjide Yeni Teknolojiler İstasyonu	Seramik İstasyonu
Origami - Kirigami İstasyonu	Geri Dönüşüm İstasyonu	3D Tasarım İstasyonu
3D Tasarım İstasyonu		
Robotik Kodlama İstasyonu		
Nesnelerin İnterneti İstasyonu		
Mobil Uygulama İstasyonu		
Ahşap İstasyonu		

Kütahya ROS & STEAM Education Association Training Center

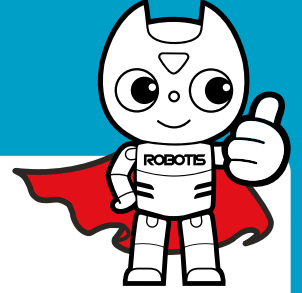
STEAM EDUCATION ASSOCIATION
Science Technology Engineering Arts Mathematics Education Association

TRAINING CENTER

Merkezimizde yer olacak ROS Center ile sponsorlarımızdan olan ROBOTIS, K12 düzeyinde Türkiye'nin ilk otonom robot araç algoritma geliştirme merkezini ilk defa Kütahya'da %100 hibe destek şeklinde hayata geçiriyor. Merkez aynı zamanda YENEP çerçevesinde Kütahya, Uşak, Afyon ve Manisa'da görevli öğretmenler için uluslararası geçerlilikte sertifika veren robotik kodlama eğitim merkezi olarak da görev yapacaktır. Burada görev alan eğitimcilerin akreditasyonları STEAM Education Association tarafından verilecek ve yıllık olarak yenilenecektir.

ROBOTIS tarafından kurulacak olan merkez, ayrıca otonom araç yazılım geliştirme ve yapay zekâ robotik yazılımları geliştirme kabiliyetine de sahip olacaktır. Merkezde:

1. Otonom araç algoritmaları geliştirilmesi
2. Otonom servis robotu algoritmaları geliştirilmesi
3. Yapay zekâ robotu algoritmaları geliştirilmesi işlemleri de yapılabilecektir. Merkezimiz bu yönleriyle ilköğretim çağında bu niteliklerde hizmet veren Türkiye'de ilk merkez olma özelliğini taşıyacaktır.

Atölyelerimizden Enstantaneler

